

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΩ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΑΝΙΑ 1 Φεβρίου 1954

ΕΤΟΣ Γ' ΤΕΥΧΟΣ 7ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. 20.000

ΤΙΜΗ ΦΥΛ ΔΡ. 1000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ...

Μιά φωνή πού θά κτυπήσῃ στ' αὐτιά μας αὐτές τίς μέρες καί θά κατακτήσῃ ὅλο τὸ ξένοιαστο καί ὡς τώρα ἀδιάφορο μαθητικὸ στρατόπεδον θά εἶναι ὁ γνώριμος ἀντίλαλος, ζήτημα πρῶτον, ζήτημα δεύτερον, ζήτημα τρίτον. Δέν εἶναι ἄγνωστο τὸ προσκλητήριον αὐτό, οὔτε πρωτάκουστη ἢ βαρειά ἀποφασιστικὴ καὶ ἐπιβλητικὴ προσταγή. Στίς ἐπάλξεις, στίς σκοπιές, στὰ ὄχυρά τοῦ μαθητικοῦ μας ἀγῶνα βρισκόμαστε. Στὴ μέση τοῦ σχολικοῦ μας χρόνου ἀκοῦμε τὸ γνώριμο σάλπισμα καὶ ξαφνιαζόμαστε ἀπὸ τὸ ἐγερτήριο μήνυμα πού μᾶς καλεῖ στὴ θέση μας καὶ μᾶς θυμίζει τὸ καθῆκον μας. Πρωτόπειροι καὶ παλαίμαχοι στὸν κρίσιμο ἀγῶνα ἐτοιμάζονται ὅλοι καὶ ντύνονται καθένας τὴν πανοπλία του, τὴν πανοπλία πού ἐτοίμασε ὁ ἴδιος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ χρόνου κι' ἀπὸ τὰ περασμένα ἀκόμη μαθητικά του χρόνια. Πολὺ γρήγορα πέρασε ὁ μισὸς χρόνος καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβωμε καὶ νὰ τὸ καλοσκεφτοῦμε καθόμαστε ἕνας—ἕνας καὶ μιὰ—μιὰ στὸ θρανίον τῶν ἐξετάσεων τοῦ πρώτου μας ἐξαμήνου. Νὰ ζητήσωμε νὰ κάνωμε ἀπολογισμὸν μὲ τὸν ἑαυτόν μας, νὰ ἐλέγξωμε τὸ παρελθόν μας, νὰ μαζέψωμε τοὺς καρποὺς τῶν κόπων μας, εἶναι μιὰ μας ὑποχρέωση, μὰ εἶναι καὶ δικαίωμα δικό μας νὰ χαροῦμε γιὰ τὴν ἐπιτυχία μας, τὴ νίκη μας τὸ θρίαμβό μας. Ζήτημα πρῶτον θά γράψωμεν στὴν κόλλα τοῦ διαγωνισμοῦ, ὅχι μιὰ καὶ δυὸ φορές, ζήτημα πρῶτον πρέπει νὰ θέσωμε καὶ στὸν ἑαυτό μας, τὴν ἄρτια προπαρασκευή, τὴν ἄσκη προσπάθεια,

τὴν καθημερινὴν πάλη γιὰ μιὰ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία, γιὰ τὴ μαθητικὴ Νίκη πού θά ἀποτελέσῃ τὴ βάση καὶ γιὰ πολλὰς ἄλλες νίκες στὴ μετέπειτα ζωὴ μας. "Ἄν τῷ ὄχῳ με καταλάβει πῶς ἡ ζωὴ εἶναι ἕνας ἀγῶνας, ὅχι γιὰ τοὺς μεγάλους παρὰ γιὰ τὸν καθένα μας, πρέπει μὲ καθολικὴ αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποίθησι νὰ σταθοῦμε μὲ τὸ κεφάλι ψηλά καὶ τὸ μυαλό μας συγκεντρωμένο, στίς σκοπιές μας, ἄγρυπνοι, πρόθυμοι γελαστοὶ καὶ χαρούμενοι. Αὐτὸ θάβει στὴν συνέχειά του τὸ πρῶτο ζήτημα γιὰ νάρθῃ τὸ δεύτερον πού θά μᾶς χάρισι τὴν ἱκανοποίησι γιὰ τὴν ἐπιτυχία καὶ τὴ μικρὴ ἢ μεγάλη νίκη, πάντως Νίκη καὶ ὅχι ἥττα καὶ πτώσι. "Ἐρχεται τὸ τρίτο ζήτημα πού τὸ περιμένομε μὲ λαχτάρια γιὰ νὰ μᾶς βγάλῃ ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ νὰ κλείσῃ τὸ δρᾶμα μας μὲ κάποιον ἀναστεναγμὸ ἢ χαρᾶς ἢ λύπης. Εἶναι τὸ ζήτημα πού θά μᾶς πληρώσῃ τοὺς κόπους μας θά μᾶς ἀνεβάσῃ πρὸ ψηλά καὶ θά φέρῃ στοὺς γονηοὺς μας μιὰ ἀνακούφισι διότι θά βλέπανε πῶς τόσοι κόποι, μόχθοι καὶ θυσίαι τοὺς δέν πήγανε χαμένοι. Ἐμπρὸς λοιπὸν ὅλοι καὶ ὅλες ἀπὸ τὴν πρώτη μέχρι τὴν τελευταία τάξι μὲ ψυχραιμία καὶ θάρρος, μὲ ἐπίγνωσι καὶ ἀπόφασιν ἅς ἀπαντήσωμε στὸ καθένα ἀπὸ τὰ τρία ζητήματα ἕνα τίμιον κι' ἀπὸ τὰ βάθη τῆς συνείδησός μας βγαλμένο ΠΑΡΩΝ καὶ ΠΑΡΟΥΣΑ.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στην εποχή μας βρίσκεται επί τάπητος το πρόβλημα της ατομικής ενέργειας. Πριν από λίγα χρόνια (1945) το πολύ κοινό αγνοούσε τα τεράστια ενεργειακά ποσά που κρύβει η ύλη, και μόνο με την αναγγελία της ατομικής βόμβας, του δινόταν η ευκαιρία να το πληροφορηθῇ.

Ευτυχώς το πρόβλημα της ατομικής ενέργειας δεν είναι ταυτόσημο με το της ατομικής βόμβας.

Σήμερα μόλις 8 χρόνια μετά την έκρηξη στο Ναγκασάκι και τη Χιροσίμα, οι αρμοδιώτεροι επιστήμονες, εκφράζουν τη βεβαιότητα, ότι ο στενότερος τομέας εφαρμογών της ατομικής ενέργειας θα είναι ο πολεμικός.

Τό ότι βρέθηκε τρόπος να εκμεταλλευτούμε την τόσο μεγάλη ενέργεια που κρύβει η ύλη είναι ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της πνευματικής ιστορίας της ανθρωπότητας, και από το άλλο μέρος είναι γενικό σύστημα της ζωής των ανθρώπων.

Τό άρθρο του ο καθὼς και τὰ ἄλλα που θὰ ἀκολουθήσουν θάχουν σκοπό νὰ κατατοπίσουν τὸ μαθητόκοσμο, σὲ γενικώτερες τουλάχιστον γραμμές στὰ σχετικά μετὴν ατομικὴ ἐνέργεια. Διότι ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς τὰ ἀγνοεῖ ὀλοσχερῶς καὶ οἱ ὑπόλοιποι, πολὺ θαμπὲς ἰδέες ἔχουν.

Μὲ βοήθειαν σ' αὐτό, τὰ διδλία που μελέτησα, στὸ περισυνὸ ἔτος, τὸ Ἀμερικανικὸ τοῦ Semat: Introduction Atomic Physics, καθὼς καὶ τὸ περίπου 80 σελίδων φυλλάδιο τοῦ A. Mru «Ἡ διάσπαση τοῦ ατόμου» ἐκδόση 1945 στὴν Ἀθήνα. Σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο που εἶναι ἀρκετὰ ἐκλαϊκευμένο παραπέμπω τὸν ἀναγνώστη, νὰ δοῇ ἂν ἐνδιαφέρεται στατιστικὸς πίνακες που ἐδῶ δὲν μποροῦν νὰ παρατεθοῦν, καθὼς καὶ περισσότερες πληροφορίες σὲ ὠρισμένα ζητήματα.

Γιὰ νὰ καταλάβῃ ὁ ἀναγνώστης τὰ ἄρθρα θὰ καταβληθῇ μέριμνα ὥστε οἱ γυμνασιακὲς γνώσεις φυσικῆς καὶ χημείας νὰ ἀρκοῦν.

Ὁ ἀναγνώστης ἀσχολούμενος γιὰ λίγο μὲ τὰ προβλήματα τῆς φυσικῆς τοῦ ατόμου θὰ ἔχῃ τὴν ευκαιρία νὰ γνωρίσῃ τίς προσπάθειες που καταβάλλει συνεχῶς τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, καὶ τότε αὐθόρμητα θὰ ἐπαναλάβῃ κι' ὁ ἴδιος μὲ ἱκανοποίηση τοὺς στίχους τοῦ Valery:

«Τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα εἶναι παράλογο γιὰ ὅσα ἐπιδιώκει, εἶναι μεγάλο γιὰ ὅσα κατακτᾷ».

1. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Ὁ ἠλεκτρισμὸς γνωστὸς τώρα καὶ 26 αἰῶνες, μέχρι πρὸ 100 χρόνια ἐθεωρεῖτο ὡς κάτι τὸ αὐθόρακτο καὶ αὐτοελεῖς φυσικὸ μέγεθος. Τελευταῖα πειράματα μᾶς ἐδῶξαν πὼς ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι ἀναπόσπαστο συστατικὸ τῆς ὕλης. Ὑλὴ χωρὶς ἠλεκτρισμὸ δὲν ἔχει νόημα.

Αὐτὸ κυρίως δύο κατηγορίες φαινομένων μᾶς τὸ

μαρτυροῦν. Ἡ ἀγωγιμότης τῶν ἠλεκτρολυτῶν, καὶ ἡ τῶν ἀερίων.

Ἐπαναλαμβάνομε ἐν κλασσικῷ πειράματι: Σ' ἕνα σωλῆνα μὲ ἀέριο ὑπὸ μικρῇ πίεσιν θάζομε στὰ ἄκρα του δύο ἠλεκτρόδια καὶ τοὺς ἐπιβάλλομε τάση ἀρκετῶν χιλιάδων βόλτ, συνδέοντάς μὲ μιὰ πηγὴ. Τὸ ἀέριο θὰ ἀρχίσῃ ν' ἀκτινοβολᾷ σ' ὅλο τὸ μήκος τοῦ σωλῆνος κι' ἂν κατεβάσωμε τὴν πίεσιν στὸ ἕνα ἑκατοστὸ τοῦ τότε (χιλιοστοῦ, στήλης Hg.) κάνει ὁ φωτισμὸς ὅλου τοῦ σωλῆνος, καὶ μόνο τὸ μέρος παίρνει ἕνα ὥραϊο πράσινο χρῶμα, που ἀκτινοβολεῖ.

Ἡ ἀκτινοβολία αὐτὴ θταν μελετηθῇ βρίσκεται ὅτι ὀφείλεται σὲ μικρότατα σωματῖα 1840 φορές μικρότερα ἀπ' τὸ μικρότερο ἄτομο. Τὰ ἄτομο τοῦ ὕδρογόνου. Τὰ σωματῖα αὐτά, θταν τοὺς ἐπιβάλλομε μαγνητικὸ πεδίο καὶ κάνομε μετρήσεις, παθαίνουν ἀπόκλιση, (ὅλη ἡ δέσμη στρίβει ἀπ' τὴν ὁποία μὲ μετρήσεις, βρίσκομε ὅτι ἔχουν ἀρνητικὸ φορτίο ἴσο πρὸς 1, 6 · 10⁻¹⁹ Cb. Τὰ σωματῖα αὐτὰ λέγονται **ἠλεκτρόνια** καὶ εἶναι πάντοτε ἴδια, ἀνεξάρτητα, ἀπ' τὴ φύσιν τοῦ ἀερίου ἢ τίς λοιπὲς συνθήκες. Εἶναι λοιπὸ τὸ ἠλεκτρόνιο, μιὰ αὐθόρακτη φυσικὴ ὄντοτητα. Τὰ θεωροῦμε ὡς τὸ ἐλάχιστο ἠλεκτρικὸ φορτίο που μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, καὶ θὰ δοῦμε πιὸ κάτω ὅτι ὑπάρχει μέσα καὶ στὸ ἐλάχιστο ἄτομο τῆς ὕλης.

2. ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΤΗΣ ὙΛΗΣ

Οἱ φυσικοὶ ὄχι μόνον ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξὴ τῶν ατόμων, μὰ κατώρθωσαν νὰ μετρήσουν τὸ βάρος καὶ τὰς διαστάσεις των.

Ἀπὸ λεπτότατα πειράματα τοῦ Rutherford καὶ ἄλλων, καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν θεωρητικῶν συμπερασμάτων τοῦ Bohr ἔγινε γνωστὴ καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ατόμων τῆς ὕλης.

Στὸ ἄτομο τῆς ὕλης διακρίνομε δύο ξεχωριστὲς περιοχές.

Στὸ κέντρο ὑπάρχει ὁ πυρῆνας, ἕνα μικρότατο σωματῖδιο, που ἔχει πάντοτε **θετικὸ** φορτίο. Γύρω του ὑπάρχει ἕνα σύννεφο ἀπὸ ἠλεκτρόνια που βέβαια φέρουν ἀρνητικὸ φορτίο. Ἡ διάμετρος τοῦ πυρῆνος εἶναι χιλιάδες φορές μικρότερη ἀπ' τὴν διάμετρο τοῦ ατόμου.

Αὐτὸ σημαίνει πὼς ὁ περισσότερος χώρος αὐτοῦ που λέμε «ἄτομο» εἶναι κενὸς ἀπὸ ὕλης. Πάντως σ' αὐτὸν ὑπάρχουν ἰσχυρὰ δυναμικὰ πεδία. Τὸ παράξενο εἶναι πὼς ἐνῶ ὁ πυρῆνας ἔχει σχεδὸν ὅλη τὴ μάζα τοῦ ατόμου (ὅλων μαζὶ τῶν ἠλεκτρονίων ἢ μᾶζα, μπορεῖ νὰ ἀμεληθῇ), ἐν τούτοις ἡ διάμετρος τοῦ πυρῆνος εἶναι πολὺ μικρότερη ἀπὸ τὴν διάμετρο ἑνὸς ἠλεκτρονίου. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε, κάποιος φυσικὸς, ὠνόμασε, τὸ ἠλεκτρόνιο: «ὄχι ὕλη, ἀλλὰ συμπύκνωμα ἐνεργείας» Ὅταν τὸ ἄτομο εἶναι στὴν κανονικὴ του

Μυροβόλο κι' όλάνθιστο κλωνάρι
τ' ώραίο νάναι μέσα στην καρδιά σου,
κι' ὅτι εἶν' ἄγνὸ κι' ὅτ' ἀφταστη ἔχει χάρη,
κι' ὅτι τρανὴ θὰ κάνη τὴ χαρά σου

Στὴν ὄψη σου τὸ φῶς σου χρυσαυγοῦλα
μαγιάτικη, αἰώνια νὰ χαράξῃ
Ξάστερη, διάφαν' ἡ ψυχὴ σου, μιὰ πηγοῦλα
καθάριο λογισμῶν νερὸ νὰ βγάξῃ.

ΕΥΜΟΡΦΙΑΔΟΥ ΠΟΠΗ

Εα' Γ. Θ. Χ.

κατάσταση, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡλεκτρονίων του (διαφορετικὸς γιὰ κάθε εἶδους ἄτομο) εἶναι τέτοιος πού τὸ ἄθροισμα τῶν ἀρνητικῶν φορτίων τοῦ νὰ εἶναι ἴσο μὲ τὸ θετικὸ φορτίο τοῦ πυρῆνος, κι' ἔτσι τὸ ἄτομο τῆς ὕλης νὰ ἐμφανίζεται ἡλεκτρικῶς οὐδέτερο. Λόγω τῶν ἀντιθέτων ἡλεκτρικῶν φορτίων, ὑπάρχουν ἑλκτικές δυνάμεις μεταξύ τῶν ἡλεκτρονίων καὶ τοῦ πυρῆνος, πού εἶναι βέβαια ἀπαραίτητες γιὰ τὴ διατήρηση τῆς συγκροτήσεως τοῦ ἀτόμου.

Τὰ ἡλεκτρικὰ φορτία τῶν συστατικῶν τοῦ ἀτόμου, τὰ μετροῦμε ἔχοντας ὡς μονάδα τὸ φορτίο τοῦ ἡλεκτρονίου πού τὸ συμβολίζομε μὲ e .

Τὸ πρῶτον εἶδεξε ὅτι : 1) Τὸ (θετικὸ) ἡλεκτρικὸ φορτίο πού φέρουν οἱ διάφοροι πηγῆνες εἶναι πάντοτε ἀκέραιο πολλαπλάσιο τοῦ στοιχειώδους φορτίου e . 2) Ὁ ἀριθμὸς πού ἐκφράζει τὰ στοιχειώδη φορτία πού ἀποτελοῦν ὅλο τὸ φορτίο τοῦ πυρῆνος εἶναι πάντοτε ἴσος μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ἡλεκτρονίων πού περιφέρονται γύρω ἀπ' τὸν πυρῆνα τοῦ ἀτόμου, καὶ 3) πῶς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀριθμὸς εἶναι ἴσος μὲ τὸν ἀτομικὸ ἀριθμὸ τοῦ στοιχείου.

Τὰ ἡλεκτρόνια αὐτὰ περιφέρονται γύρω στὸν πυρῆνα πάνω σὲ ὀρισμένες στιβάδες. Οἱ τροχιές τους εἶναι ἐν γένει ἑλλειπτικῆς (σπανιώτατα κυκλικῆς) καὶ δὲν κεῖνται σ' ἓνα μόνο ἐπίπεδο ἀλλὰ διαρκῶς ἀλλάζουν.

Ἐπίσης μὴ νομιστῇ ὅτι οἱ στιβάδες εἶναι κάτι σὰν τὰ στρώματα ἐνὸς κρεμμυδιοῦ πού γιὰ νὰ δῆτε τὸ δεύτερο, πρέπει νὰ ξεσκίσετε τὰ πρῶτα. Συμβαίνει, ἡλεκτρόνια ἐξωτερικῶν στιβάδων νὰ «διατρύπουν» τίς ἐσωτερικῆς γράφοντας τὴν τροχιά τους. Π. χ. τὸ μοναδικὸ ἡλεκτρόνιο τῆς 3ης στιβάδας τοῦ νατρίου, σὲ ὀρισμένα σημεῖα τῆς ἐλλειπτικῆς τροχιάς του, πλησιάζει τὸν πυρῆνα, τόσο, ὅσο κανένα ἀπὸ τὰ ἡλεκτρόνια καὶ τῆς πρώτης ἀκόμα στιβάδας. Ὅταν λοιπὸν λέμε στιβάδες δὲν ἐννοοῦμε τίς ἐπιφανείες συγκεντρικῶν σφαιρῶν, ἀλλὰ κάποιες ἐπιφάνειες, ὑπολογισμένες θεωρητικὰ ἀπ' τὸν Bohr πάνω στίς ὁποῖες—γιὰ λόγους πού δὲν θὰ ἀναφέρω—ἐπιτρέπεται νὰ κινοῦνται τὰ ἡλεκτρόνια.

Κ. ΔΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀποφ. Β' Γυμν. Φοιτητῆς Φυσικῶν

Ἦταν μιὰ ἀπὸ τίς θαμπωμένες χειμωνιάτικες μέρες πού τόσο σὲ κάνουν νὰ ποθῆς τὴν θαλπωρὴ καὶ τὴν ἀνεση ἐνὸς ζεστοῦ δωματίου. Ὅμως ἐμεῖς, ἀψηφώντας τὸν μανιασμένον ἄνεμο πού σφυρίζει παγωμένος στὰ κλαδιὰ καὶ τὴν τόσο ἐκνευριστικὴ βροχὴ πού πέφτει ἀδιάκοπα, προχωροῦμε ἀνεβαίνοντας πρὸς τὸ βουνό, ὅπου θὰ ὀρῶμε ἀφθονο χιόνι. Ὅσο ἀνεβαίνουμε, τόσο ἡ βροχὴ γίνεται πιδ παγωμένη, ὥσπου μιὰ στιγμὴ, μεταβάλλεται σὲ πουπουλένιο χιόνι, νιφάδες κατάλευκες. Ἀπορῶ πῶς μπορεῖ ἀπὸ ἓναν οὐρανὸ τόσο μαῦρο, τόσο μολυβένιο, νὰ πέφτουν τέτοιες κατάσπρες νιφάδες. Σὰν πεταλούδιτσες στριφογυρίζουν λίγο, κι' ὕστερα πέφτουν στρώγοντας τὸ ἔδαφος μ' ἓνα ἄσπιλο σεντόνι, τόσο καθάριο κι' ἄγνὸ πού διστάξεις νὰ τὸ πατήσης. Τὰ δένδρα ἀπλώνουν τὰ γυμνὰ κλαδιὰ τους σὰν μιὰ ἀπεγνωσμένη ἐπικλήση πρὸς τὸν οὐρανό. Ἐδῶ καὶ κεῖ ἀπὸ τὰ κλαδιὰ κρέμονται διάφανα κρύσταλλα πού μοιάζουν μὲ πολυελαίους στὸν ἀπέραντο. Νὰ τῆς Φύσεως. Οἱ θάμνοι φοροῦν ἓνα λοφίο κατάσπρος στὴν κορυφὴ τους, πού κάνει ζωντὴ ἀντίθεση μὲ τὸ σκουροπράσινο φύλλωμά τους. Ὅσο προχωροῦμε τὸ χιόνι πυκνώνει, τὸ κρῶσ γίνεται πιδ διαπεραστικὸ καὶ μιὰ στιγμὴ ἓνας μανιασμένος ἄνεμος ξεσηκώνεται παρασύροντας μαζὺ τοῦ καὶ τὸ χιόνι πού μᾶς τυλίγει ἀπὸ παντοῦ. Εἶναι μιὰ ἀλγινὴ χιονοθύελλα. Ἐνὰ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ σπάνια καὶ μεγαλειώδη θεάματα τῆς Φύσεως, πού μπροστά τους αἰσθάνεσαι σὰν ἓνα τίποτε, σὰν ἓνα μηδενικὸ στὴν τεράστια ἐξίσωση τοῦ Σύμπαντος. Τὸ χιόνι, λεπτὸ σὰν σκόνη, τρυπώνει ἀπὸ παντοῦ, ἀπ' τὸ γιᾶκα, ἀπ' τὰ μανίκια, κι' ὁ ἄνεμος σὲ τυφλώνει, Σιγᾶ-σιγὰ ὅμως ὁ οὐρανὸς ἀρχίζει νὰ καθαρίζῃ καὶ ὁ ἥλιος κάνει δειλὰ-δειλὰ τὴν ἐμφάνισή του. Τὸ χιόνι ἀστράφτει ἐκτυφλωτικὰ καὶ λυώνουν τὰ κρύσταλλα στὰ δένδρα. Ἀπὸ μακριὰ, φαίνεται ὁ καπνὸς μιᾶς καμινάδας.

Εἶναι μιὰ σάνη, χωμένη στὴ σιωπηλὴ ἐρημιὰ τοῦ χιονισμένου βουνοῦ. Οἱ βοσκοὶ μᾶς δέχονται μὲ χαρὰ. Καθισμένοι κοντὰ στὸ τζάκι, σιωποῦμε ὅλοι ἀπὸ τὴν κούραση.

Διάφορες σκέψεις περνοῦν ἀπὸ τὸν νοῦ μου αὐτὴν τὴν ὥρα. Σκέπτομαι τοὺς δυστυχισμένους χωρικούς. Φτωχοί, κουρελιασμένοι, διασχίζουν τόσο δρόμο μὲ χιόνι, μὲ κρῶσ, μὲ βροχὴ, γιὰ νὰ πωλήσουν τὰ λίγα προϊόντά τους. Σκέπτομαι τοὺς ναυτικούς πού, ἀψηφώντας τὰ μανιασμένα κύματα, πλέουν στοὺς ἀπέραντους ὠκεανούς γιὰ νὰ διᾶλουν τὸ λίγο πικρὸ ψωμί τους. Σκέπτομαι ὅλους αὐτοὺς γενικά πού ἔχουν τόσο τὴν ἀνάγκη τῆς προστασίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ψυχὴ μου σχηματίζει μιὰ προσευχὴ πού ἀνεβαίνει ἀνάλαφρη στὸν οὐρανό, στὸ θρόνο τ' Ἀπλάστου.

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀρχηγοῦ μὲ διγάζει ἀπὸ τίς σκέψεις μου.

Πρέπει νὰ ἐπιστρέψω. Εὐχαριστοῦμε τοὺς καλοὺς βοσκούς καὶ φεύγομε. Ὁ δρόμος τώρα εἶναι εὐκολώτερος. Ὁ ἄνεμος δὲν σφυρίζει πιά ἔτσι δυνατὰ καὶ τὸ χιόνι ἔχει γίνει ἓνας ἀπέραντος χρυστάλλινος μαγδύας γιὰ τὴν γῆ. Ἀρχίζουμε τὸν χιονοπόλεμο.

ΖΕΣΤΗ ΦΩΛΙΑ

“Όσοι έτυχε νά ιδούν φωλιό μέ μικρά πουλιά ήμπορουν νά καταλάβουν πόσο ευχάριστα περνούν εκεί οί μικροί νεοσσοί. Τοποθετημένοι ό ένας κοντά εις τόν άλλον εύρίσκουν στήν κοινή κατοικία των, όχι μόνον τροφή τακτική διά τήν όποία κοπιάζουν οί γονείς των όλόκληρη τήν ήμέρα, αλλά ζεστασιά και ανάπαυσιν, και ασφάλεια από τούς κινδύνους και καλή συντροφιά.

“Αλλά τί άλλο είναι ή ανθρώπινη οίκογένεια διά τά παιδιά, παρά μιά θερμή και ευεργετική φωλιά. Μέσα σ’ αυτή τό παιδί λαμβάνει ύπαρξη και ζωή και βλέπει διά πρώτη φορά τό φώς τής ήμέρας. Είς τήν φωλιά αυτή γνωρίζει τά πρώτα πρόσωπα πού τό παρακολουθούν μέ ζωηρόν και άγρυπνον ενδιαφέρον. Εκεί εύρίσκει τροφή και ανάπαυση, περιποίηση και ασφάλεια. Εκεί μεγαλώνει μέσα εις εκδηλώσεις αγάπης και στοργής τρυφεράς. Ένώ αυτό παίζει άμέριμνο εις τά άθώα παιγνίδια του, οί γονείς του παρακολουθούν τήν ζωή του, εργάζονται, κοπιάζουν, ύποφέρουν πρός χάρη του.

“Όταν μεγαλώση ή οίκογένεια δέν παύει νά φροντίζει δι’ όσα χρειάζεται όχι μόνο διά τροφή, διά ένδυμα αλλά και γιά τήν υγεία του, τήν μόρφωσή του.

Μέ τήν καθημερινή έπικοινωνία γονέων και παιδιών ή οίκογένεια γίνεται σχολείο μορφώσεως. Είς τό σχολείο αυτό πλουτίζουνται αί γνώσεις του παιδιού, ή ψυχή του άρχίζει νά διαπλάσεται και ό χαρακτήρ νά διαμορφώνεται.

Οί γονείς μέ τίς συμβουλές των ήμπορουν νά συντελέσουν ώστε νά είναι έπιτυχής ή εξέλιξις του παιδιού άργότερα. Και είναι γνωστό ότι άνδρες μεγάλοι, πού έγ ναν ευεργέται και φωτεινοί όδηγοί, όφείλουν τήν νίκην των στήν επίδραση τής ζεστής φωλιάς τής οίκογενείας.

ΚΑΙΤΗ ΦΡΟΝΙΜΑΚΗ

Γαλλική Σχολή

Βώλοι από χιόνι σούρχονται ξαφνικά στήν πλάτη, χωρίς νά τό καταλάβης. Σέ λίγο ένας χιονάνθρωπος κάνει τήν εμφάνισή του. Κυτάζει τόν ήλιο, και τά καρδουνένια του μάτια φαίνονται νά χαμογελούν. Δυστυχώς όμως ή ώρα περνά. Πρέπει νά γυρίσωμε πίσω, στο χωριό. Όσο κατεβαίνουμε τό χιόνι γλυστρά περισσότερο, και μπορείς νά πάρης 10 μέτρα γλυστρώντας πάνω στο χιόνι. Είνε ένα πράγμα πού μόνο στόν κινηματογράφο βλέπουμε καμμιά φορά και τώρα πού τό ζώ πραγματικά μου φαίνεται σάν όνειρο.

Δυστυχώς όμως, όλα τά ώραία όνειρα έχουν κάποτε ένα τέλος. “Έτσι κι’ αυτή ή χειμωνιάτικη μέρα φθάνει σέ λίγο στή δύση της, κι’ έμείς κατακουρασμένοι, αλλά ένθουσιασμένοι, επιστρέφουμε στά Χανιά τραγουδώντας: «Πάντα ψηλότερα».

ANNA KATZHDIA

Γαλλ. Σχολή Χανίων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

«Ή Μαθητική Ήχώ» στή μεγάλη της έπιθυμία νά έξυπηρετήση όσο μπουρεί περισσότερο τούς πολυπληθείς άναγνώστες και άναγνώστριές της βρίσκεται στήν ευχάριστη θέση νά άνακοινώση τίς πάρα κάτω καινοτομίες χωρίς νά λογαριάση κόπους και διπλάσια σχεδόν έξοδα.

“Από τοϋ άλλου τεύχους τής 15 Φεβρουαρίου (άριθ. τεύχ. 8) όποτε εισερχόμεθα και εις τό Β’. έξάμηνο τοϋ Σχολ. έτους θά αύξήση τίς σελίδες της σέ 16 στοϋ ίδιο μεγάλο σχήμα και μέ τήν ίδια τιμή των 1000 δραχμών.

2) Θά καθιερώση έπιστημονικές και διαφωτιστικές σελίδες γραμμένες από Γυμνασιάρχας και καθηγητάς υπό μορφήν μαθημάτων σέ ζητήματα των θεωρητικών και θετικών έπιστημών, χρήσιμα γιά όλους τούς μαθητάς και μαθητρίας και γιά τά καθημερινά τους Γυμνασιακά μαθήματα και γιά τήν έπιτυχία τους σέ άνωτερες σχολές.

Γιά τήν έπιτυχία τοϋ σκοποϋ μας αυτοϋ παρακαλοϋμε όλους τούς μαθητάς και μαθητρίας νά αγοράζουν ευχαρίστως τό περιοδικό και τούς ανταποκριτάς και φίλους μας συνεργάτες νά καταβάλουν μιá έντατική προσπάθεια στο Γυμνάσιό τους γιά τό διπλασιασμό και τριπλασιασμό τής κυκλοφορίας και νά μάς στέλλουν έγκαίρως τό αντίτιμο. Ή μεγάλη αυτή έπιτυχία θά έξαρτηθί από σάς μαθηταί και μαθητρίαι, τήν όποίαν θεωρούμε έξασφαλισμένη όταν λάβωμε ύπ’ όψι μας τίς εκατοντάδες τά γράμματα πού έχομε λάβει από σάς.

“Αναμείνατε όλοι και προπαγανδίσате από τώρα τό πανηγυρικό 16σέλιδο έπόμενο τεϋχος, μέ τό διαλεκτό περιεχόμενο και τή μεγάλη καινοτομία του. Παρακαλοϋμε τούς ανταποκριτάς μας νά μάς γράψουν έγκαίρως πόσα φύλλα νά τούς στείλωμε γιά νά ξέρωμε πόσα θά τυπώσωμε.

ΚΡΗΤΗ, Η ΚΟΙΤΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τὸ παρελθόντα αἰῶνα τὸ ὄνομα τῆς Κρήτης ἀνεφέρετο μόνον προκειμένου νὰ ἱστορηθῇ ὡς αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπαναστάσεις τῶν ἡρωϊκῶν καὶ μαρτυρικῶν τέκνων της, ἢ νὰ τονισθῇ ἡ στρατηγικὴ σημασία της, λόγῳ τῆς ὁποίας ἐγίνετο ἀντικείμενον καὶ στάδιον ἀνταγωνισμῶν ἐκείνων ὅσοι ἐπέβλεπον εἰς τὴν θαλασσοκρατορίαν τῆς Μεσογείου. Σαρακηνοὶ πειραταί. Ἐνετοί, Τοῦρκοι ἀφῆκαν αἱματηρὰ τὰ ἔγνη τῆς διαβάσεώς των ἐπὶ τῆς μεγαλονήσου.

Ἡ ἱστορία της δὲν ἀπησχόλει πολὺ τοὺς νεωτέρους οὔτε τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Ἡ ἱστορία τοῦ Μίνωος ἦτο δύσκολον νὰ ξεκαθαρισθῇ ἀπὸ τοὺς μύθους καὶ τοὺς θρηνοὺς μὲ τοὺς ὁποίους ἦτο πεπλεγμένη.

Ὁ Ὅμηρος ἀποκαλεῖ τὴν Κρήτην «ἐνενηκοντόπολιν» ἔξ οὗ συνάγεται ὅτι ἦτο πικνοκατοικημένη καὶ ἱσχυρά. Ἡ ἀνάμειξις ἔπειτα τοῦ Μίνωος εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς μύθους μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξίν κράτους δυνατοῦ καὶ μεγάλου. Ἀλλὰ περισσότεραι πληροφοροὶαι ἔλλειπουν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἀρχαιολόγοι ἢ ἀπλοὶ ἐρασιτέχναι τῆς ἀρχαιολογίας εὗρισκον πολλαχοῦ τῆς Κρήτης ἀρχαιότητας ἀναγομένας εἰς ἐποχὴν πολὺ προγενεστέραν τῆς κλασικῆς ἑλληνικῆς, ἀλλὰ οὔτε σημαντικαὶ ἀνασκαφαὶ ἐνηργήθησαν, οὔτε ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Κρήτης εἶχεν ἀκόμη συντεθῇ. Ὑποδείξεις μόνον μερικαὶ ἐνεφανίζοντο περὶ τῆς σημασίας τῆς Κρήτης εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν προελληνικῶν πολιτισμῶν.

Εἰς ἓνα ἑλληνα ἔμπορον, τὸν Μίνωα Καλοκαιρινὸν ἀπὸ τὰ Χανιά, ἀνήκει ἡ τιμὴ ὅτι πρῶτος τὸ 1878 ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου ἐπὶ τῆς Κνωσοῦ, ἡ ὁποία σήμερον δύναιται νὰ ἀποκληθῇ ἡ ἀρχαιοτέρα κοιτίς πολιτισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ, ἡ μητρόπολις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ὀλίγον ἀργότερον ὁ Ἑρρίκος Σλήμαν, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Τροίας, ἐπεσκέφθη τὸ 1886 τὴν Κρήτην, ἀλλὰ δὲν ἐνήργησε σπουδαίας ἐρεῦνας. Ὡπίσης δὲν συνεχίσθησαν καὶ αἱ ἐπιχειρηθεῖσαι ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν τὸ 1891 καὶ τὸ 1892 ἀνασκαφαί. Ἀλλὰ τὸ 1909 ὁ Ἀγγλὸς ἀρχαιολόγος Ἀρθούρος Ἐβανς ἐξέτελξε τὸν κόσμον μὲ τὰς ἀνασκαφάς του εἰς τὴν Κνωσὸν ὅπου ἔφερεν εἰς φῶς ἐσθῆματα μαρτυροῦντα τὴν ὑπαρξίν ἀρχαιοτάτου πολιτισμοῦ διαρκέσαντος ἐπὶ χιλιετηρίδας ὁλοκλήρους, ἀπὸ 6000 π. Χ. μέχρις τῶν ἱστορικῶν χρόνων.

Ἀπὸ τοῦ 1900 μέχρις τοῦ 1905 ὁ Ἐβανς ἀπεκάλυψε τὸ μέγα καὶ μικρὸν ἀνάκτορον εἰς τὴν Κνωσόν, τὴν βασιλικὴν ἐκκλησίαν, τὴν Νεκρόπολιν, εἰς τὴν τοποθεσίαν Τζαφέρ Παπούρα καὶ τοὺς ἡγεμονικοὺς τάφους εἰς τὰ Ἰσόπατα.

Τότε ἐκινήθη ὁλοκλήρου τοῦ πολιτισμένου κόσμου τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ Κρήτη, ἰδίως ἡ Κνωσὸς καὶ ἡ Φαιστός προσείλκυσαν πολλοὺς ἀρχαιολόγους.

Ἄλλοι Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι ἐνήργησαν ἀνασκα-

φάς εἰς διάφορα μέρη τῆς ἀνατολικῆς Κρήτης ἀνευρόντες ἀξιολόγους ἀρχαιότητας.

Ἐπίσης οἱ Ἰταλοὶ, κατόπιν οἱ Ἀμερικανοί, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες (Ξανθουδίδης, Χατζηδάκης κ. ἄ.) ἐπεδόθησαν εἰς ἐρεῦνας καὶ ἀνασκαφάς, αἱ ὁποῖαι ἐπλούτισαν τὰ μουσεῖα τῆς Κρήτης καὶ ἐπλήθυναν τὰ μαρτύρια τοῦ παναρχαίου Κρητικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ὀνομασθέντος μινωϊκοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλαχίστη ὥς εἴπομεν ἐγίνετο μνεία εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς.

Παρόμοια μνημεῖα ἀπεκαλύφθησαν διὰ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἢ μᾶλλον τῆς Αἰγυπτίδος. Εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν (Τροία, Μίλητος, Φώκαια), εἰς τὰς Κυκλάδας, εἰς τὴν Θεσσαλίαν, εἰς τὴν Τίρυνθα, Μυκῆνας, Θήβας, εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, Ἰθάκην, Λευκάδα καὶ ἄλλαχοῦ, ἀνεσκαφθησαν προελληνικαὶ ἀρχαιότητες. Ἀλλὰ ἔξ ὧν τῶν Αἰγαιακῶν χωρῶν ἡ Κρήτη προβαδίζει εἰς ἀρχαιότητα πολιτισμοῦ. Ἄλλαι χώραι τῆς γῆς ἦσαν προγενέστερον κατοικημέναι, ἀλλὰ δὲν παρουσιάζουν δείγματα ὑψηλοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς δὲν εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ Μινωϊκοῦ, διότι καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς (600—3000 π. Χ.) προηγείται.

Πραγματικῶς εἰς τὴν Κρήτην εἰς τὸν λαφίσκον Κεφάλαι τῆς Κνωσοῦ ὅπου ἀνεκαλύφθη τὸ Μινωϊκὸν ἀνάκτορον, εὗρέθη νεολιθικὴ ἐπίχρσις, ἔξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ συνοικισμὸς χοροτρίκτων καλυβῶν, διότι δὲν ἀνευρέθησαν λίθινα λείψανα.

Ἀργότερον τὸ 1923—24, εὗρέθησαν ἐκεῖ πλησίον λίθινα λείψανα νεολιθικοῦ οἰκισμοῦ.

Τρεῖς περίπου χιλιετηρίδες ἐπέρασαν χωρὶς νὰ ἀφήσων σημαντικὰ μνημεῖα, ἢ μᾶλλον ἔγνη. Ἡ ἀκμὴ τοῦ Μινωϊκοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως ἀποκαλύπτειται ἀπὸ τὰς ἀνασκαφάς, ἀρχίζει νὰ δημιουργηθῇ μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ μετάλλου 1450—3300 π. Χ.) ὁπότε ἀρχίζει ἡ ἐπικοινωνία τῶν Ἑσπεριῶν (ὡς ἐκαλοῦντο οἱ κάτοικοι τῆς προϊστορικῆς Κρήτης) μὲ τὴν προωδευμένην ἤδη Αἴγυπτον καὶ ἀργότερον κατὰ τὴν τρίτην περίοδον τῆς πρωτομινωϊκῆς ἐποχῆς (2500—2000 π. Χ. ἀρχίζουν τὰ κτιζομένη τὰ ἀνάκτορα τῆς Κνωσοῦ, τὰ ὁποῖα, λαβόντα τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀποκαλύπτονται σήμερον, ὀλίγον μετὰ τὸ 400 π. Χ. κατερείπονται ὡς καὶ τῆς Φαιστοῦ περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας μεσομινωϊκῆς ἐποχῆς (1750 π. Χ.) διὰ νὰ ἀνεγερθοῦν μεγαλοπρεπέστερα.

Ἡ καταστροφὴ αὕτη ἡ ὁποία, ὅπως συνάγεται ἀπὸ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὗρέθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφάς διάφορα ἀντικείμενα, ὑπῆρξεν αἰφνιδία καὶ ἐπῆλθεν εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Κρήτης ταυτοχρόνως, δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς σεισμόν. Πρόκειται μᾶλλον περὶ δηλώσεως ἐχθρῶν ἐπιδραμόντων εἰς Κρήτην. Ἴσως νὰ ἦσαν οἱ πρῶτοι Ἕλληνες οἱ ἐκ βορρᾶ ἐπελθόντες καὶ κατακλύσαντες τὰ μέρη τῆς Αἰγυπτίδος.

Καὶ ἀκολουθεῖ περίοδος μεγαλυτέρας καὶ λαμπρο-

“Ένας παλαιός αυτοκράτωρ, όταν κάποτε ήσθένησε, είπε: «Δίδω τὸ ἥμισυ τῆς αυτοκρατορίας μου εἰς ὅποιον μὲ κάμῃ καλὰ». Ὅλοι οἱ σοφοὶ τῆς Αυτοκρατορίας ἔσπαζαν τὸ κεφάλι τους γιὰ νὰ θροῦν τρόπο νὰ γιαιτρέψουν τὸν Αυτοκράτορα, μὰ ἄδικα, ὥς ποῦ κάποιος ἀπ’ αὐτοὺς εἶπε :

«Ἄν ἦτο δυνατό νὰ θρεθῇ ἓνας ἄνθρωπος εὐτυχῆς εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ ἔθγαζε τὸ ὑποκάμισό του νὰ τὸ ἔθαζε ὁ Αυτοκράτωρ, θὰ ἐγένετο καλὰ ἀμέσως». Καταλαβαίνετε λοιπὸν τί ἐγίνε μόλις τὸ ἄκουσε αὐτὸ ὁ Αυτοκράτωρ. Ἐξαπέλυσε ἀμέσως ἀπεσταλμένους εἰς ὅλον τὸν κόσμον γιὰ νὰ θροῦν τὸν εὐτυχισμένο ἄνθρωπον καὶ νὰ τοῦ πάρουν τὸ ὑποκάμισο. Οἱ ἀπεσταλμένοι γύρισαν παντοῦ.

Βρῆκαν παντοῦ πλουσίους μὰ ἀσθενεῖς. Ἄλλους πλουσίους καὶ ὑγιεῖς μὰ δυστυχισμένους, γιὰτί δὲν εἶχαν παιδιά.

“Ὅλοι τέλος πάντων εἶχαν κάτι. Ἐνα θράδιν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Αυτοκράτορος περνοῦσαν ἀπο μιὰ καλύβα. Στάθηκαν, ἀφουκράστηκαν καὶ ἄκουσαν κάποιον ποῦ ἔλεγε ἀπὸ μέσα. «Ἐργάσθηκα, ἔφαγα καλὰ, θὰ κοιμηθῶ μὲ τὴ συνειδήσί μου ἀναπαυμένη γιὰτί δὲν ἔκανα σὲ κανένα κακό, τί μοῦ λείπει ; Τίποτα»

Μόλις οἱ ἀπεσταλμένοι ἄκουσαν τὰ λόγια αὐτά, ἀνοῖξαν τὴν πόρτα, ἔτοιμοι νὰ πάρουν τὸ ὑποκάμισο αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Μὰ ἀλλοίμονο. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν τόσο πτωχός, ὥστε δὲν εἶχε οὔτε ὑποκάμισον.

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Ζα Κλ. Γ.Θ.Χ.

τέρας ἀκμῆς διαρκεσάσης μέχρι τοῦ 12ου μ. χ. πλέον. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡ θαλασσοκρατία τῆς Κρήτης ἐξησφαλίσθη ἀπολύτως καὶ καθ’ ὅλον τὸν γνωστὸν τότε κόσμον. Ὁ μῦθος τοῦ Μινωταύρου εἰς τὸν ὁποῖον ὤφειλον οἱ Ἀθηναῖοι νὰ στέλλουν κατ’ ἔτος ἐπὶ νέους καὶ ἐπὶ νεάνιδας μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Μίνως (ὅπως ὀνομάζοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Κρήτης) εἶχε καταστήσει τὰς Ἀθήνας ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη τῶν περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος χωρῶν φόρου ὑποτελεῖς. Τὴν ἰσχὺν τοῦ Μινωϊκοῦ κράτους ἀποδεικνύει καὶ ἔλλειψις οἰασοδήποτε ὀχυρώσεως εἰς τὰς ἀνασκαφείσας πόλεις τῆς Κρήτης.

Ἡ ἀκμὴ τοῦ μινωϊκοῦ κράτους κατὰ τὴν παράδοσιν ἐθραύσθη ἐν Ἰταλίᾳ, ὅπου, ὑποτάξας πολλὰς ἄλλας χώρας, εἶχεν ἐκστρατεύσει ὁ Μίνως φονευθεὶς καὶ αὐτὸς ἐκεῖ μετὰ πολλῶν ἐκ τῶν στρατιωτῶν του, οἱ ὁποῖοι καὶ ὅσοι διεσώθησαν δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των, ἀλλὰ ἐγκατεστάθησαν εἰς Κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν.

Τὸ ὄνομα Μίνως δὲν ἦτο ὄνομα ἐνὸς βασιλέως μόνον, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦτο τίτλος βασιλέων, ὅπως οἱ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου ἐλέγοντο Φαραὼ.

ΙΑΚ. ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΚΗΣ Η Πρ.

“Ὅταν ἦμουν μικρὴ καθόμαστε στὸ ἴδιο σπίτι μὲ τὴν θεῖα μου Κατίνα, τὴν ἀδελφὴ τῆς μητέρας μου. Αὐτὴ εἶχε μιὰ μεγάλη κόρη τὴν «θεῖα» Μαίρη. Ἐτσι τὴν λέγαμε ἡμεῖς τὰ μικρά, μὰ φυσικὰ ἦταν πρώτη μας ἐξαδέλφη. Ἡ «θεῖα» Μαίρη ἦταν πολὺ καλὴ σὲ ἐμένα καὶ τὰ ἀδελφάκια μου. Ἐδάπτιζε τὶς κοῦκλες μας, τὶς ἐστεφάνωνε, μὰς ἔκανε διάφορα παιγνίδια καὶ ἐγινόταν σὲ κάθε δύσκολη περιστάσειν προστάτης καὶ βοηθός μας.

Μὲ τὸ δίκιο μας λοιπὸν ἀγαπούσαμε πολὺ τὴν χαριτωμένη θεῖα Μαίρη καὶ τὴν θεωρούσαμε δική μας, ὁλωσδιόλου δική μας, τόσο ὥστε ποτὲ δὲν ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὸ νοῦ μας ἡ ἰδέα ὅτι μπορούσε κανεὶς νὰ μᾶς τὴν πάρῃ.

Γι’ αὐτὸ μᾶς ἔπρεπε σὰν ἀτομικὴ μπόμπα πῶς ἡ θεῖα Μαίρη παντρεύεται...

Στὴν ἀρχὴν δὲν καταλαβαίναμε τί ἐσήμαινε αὐτό. Ὅταν ὅμως ἓνας ἄγνωστος κύριος, ποῦ μᾶς εἶπαν νὰ τὸν λέμε θεῖο Γιάννη, μᾶζι μὲ μερικὲς ἄγνωστες κυρίες ἦρθε στὸ σπίτι μας, τὰ πράγματα ἔλλαξαν. Ἐπαιρναν τὴν θεῖα Μαίρη καὶ τὴν θεῖα Κατίνα καὶ ἔφευγαν γιὰ ὧρες ὁλόκληρες. Ἐτσι ἀρχίσαμε νὰ μισοῦμε «τὸν θεῖον Γιάννη» ἐπειδὴ μᾶς ἔκακοφάνηκε ποῦ μᾶς στεροῦσε τὴν τόσο εὐχάριστη συντροφιά τῆς θεῖας Μαίρης. Σὲ λίγο ὅμως ἔλλαξε πάλι αἰσθημάτα, γιὰτί τὸ σπίτι ἄρχισε νὰ γεμίζει λουλούδια, κουφέτα καὶ γλυκά, νὰ πλημμυρίζῃ ἀπὸ κόσμον, χαρὰ καὶ γέλια, ὥς ἀργὰ τὸ βραδάκι. Ἀρχίσαμε νὰ ἀγαποῦμε τὸν καινούργιο θεῖο, γιὰτί ἐξ αἰτίας του γινόταν ὅλα αὐτά, ἔπειτα διασκεδάσαμε μὲ τὸ παραπάνω-ξεφεύγοντας ἀπ’ τὴν προσοχὴν τῶν μεγάλων ποῦ εἶχε χαλαρωθῇ. Τέλος, ἦρθε καὶ ἡ μέρα τοῦ γάμου τῆς θεῖας Μαίρης μὲ τὸν θεῖον Γιάννη. Ἐμεῖς τὰ παιδιὰ, στολισμένα μὲ ὠραῖα φορέματα—τὰ κορίτσια μὲ μακριὰ ροζ φουστάνια ἀπὸ ταφτά καὶ τ’ ἀγόρια μὲ βελουδένια μαῦρα κουστουμάκια—τριγυρνοῦσαμε στὸ μεγάλο δρόφωτο σπίτι, χωρὶς νὰ μᾶς μιλάῃ κανεὶς καὶ τρώγαμε ὅσα γλυκίσματα θέλαμε. Διασκεδάσαμε, παίξαμε ἐτραγουδήσαμε ὅσο ποτὲ καὶ στὸ τέλος κοιμηθήκαμε ὀρθια στὶς καρέκλες μας ἀπ’ τὴν κούραση, ἐνῶ στὸ κεφάλι μας δοῦνιζε ἀκόμα ἡ μουσικὴ καὶ ἡ χαρούμενη φασαρία.

Ἐτσι τελείωσε ὁ γάμος τῆς θεῖας Μαίρης. Τὸ σπίτι ἡσύχασε, πῆρε τὴν συνηθισμένη του ὄψη καὶ ἡμεῖς... τὰ μικρά ἀρχίσαμε νὰ νοσταλγοῦμε τὴν θεῖα Μαίρη, ποῦ εἶχε φύγῃ ἀπὸ τὴν ἴδια βραδυὰ μὲ τὸν θεῖο. Σὰν πέρασε καιρὸς, ξαναγύρισαν. Στὸ σπίτι ὅλα πῆραν χαρούμενη ὄψη καὶ ἡμεῖς τὰ παιδιὰ κρεμαστήκαμε στὸ λαιμὸ τῆς καὶ τῇ φιλοῦσαμε. Τότε ὁ μικροῦλης ἀδελφός μου ὁ Γεωργάκης, ποῦ θυμώθηκε φαίνεται τὴ ζωὴ ποῦ περάσαμε σὰν παντρευόμεναι ἡ θεῖα Μαίρη, ἀνέβηκε στὰ γόνατά της καὶ περνώντας τὰ μικρά χεράκια του γύρω ἀπ’ τὸν λαιμὸν τῆς, τὴν ρώτησε :

—Σὰ παντρευτῆς κι’ αὐλίο, σεία Μαίρη ;

ΘΕΜΙΣ Γ. ΚΟΤΣΟΛΑΚΗ

Τάξις Δ' ΓΘΧ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Κανονικά εξελίσσεται... το μάθημα της Γεωγραφίας.

Ο Καθηγητής μας μᾶς ἔλεγε δείχνοντας τὸ μεγάλο χάρτη τῆς Εὐρώπης:

— Ἡ Ἰσπανία παιδιὰ ἔρχεται πρώτη χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν παραγωγή ἐλαίου.

— Καὶ ἡ Ἑλλάδα κύριε ; ρώτησε ἕνας.

— Τρίτη. Μετὰ τὴν Ἰταλία.

— Ὅλοι ἀκούσαμε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Σὲ μιὰ στιγμή ἀκούω τὸν διπλανό μου νὰ μὲ σκουντᾷ καὶ νὰ μοῦ λέγῃ. — Ἀλήθεια δὲν μοῦ διηγήθηκες τὸ ἔργο ποὺ εἶδες. Μοῦ εἶχες πῆ πὼς ἦταν ὠραῖο, γιὰ πὲς μου τὸ τώρα μέχρι νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδούνι.

— Ἄσε με, τοῦ λέω, νὰ ἀκούσω τὴν παράδοση.

— Ἐλα καὶ μὲν αὐτὰ ποὺ λέει τὰ γράφει καὶ ἡ Γεωγραφία. — Ναὶ ἀλλὰ ὁ Καθηγητής σου δίνει ζωντανὲς εἰκόνες, καὶ τὸ καταλαβαίνεις. — Μάλιστα γιὰ τὸ βιβλίο σου τίς δίνει φώριες !... μοῦ ἀπάντησε εἰρωνικά. Ἐλα τώρα πέσμου τὸ ἔργο σὲ παρακαλῶ. Τέλος πάντων μὲ κατάφερε. — Νὰ ἔβλεπες τοῦ λέω τὸν Ταρζάν νὰ σκοτώνῃ τὰ λιοντάρια, καὶ τὴν Τζέην νὰ τὸν βοηθᾷ νὰ στένουν παγίδες Ἐλεφάντων. Καὶ ὁ Ταρζάν φωνάζοντας τὸ ἄγριο σύνθημα Ἄοοοο ἄοοοο... οὐ οὐ οὐ... ποὺ ὅσοι Ἰθαγενεῖς τὸ ἀκούαν, πετοῦσαν σὰν πουλιὰ γιὰ νὰ σωθοῦν.

Τὸ ξαναφώναξα πῶς δυνατὰ ὥστε τὸ ἀκουσε ὅλη ἡ τάξι.

Καὶ ἔσπασε σὲ ξεκαρδιστὰ γέλια.

Τὸ ἀκουσε καὶ ὁ Καθηγητής, ὁ ὁποῖος κατεβαίνοντας γρήγορα ἀπὸ τὴν ἔδρα διευθύνθηκε πρὸς τὸ θρανίό μας.

— Ὁ παρακαθήμενός μου ψιθυρίζει στ' αὐτί.

— Μᾶς τσάκωσε !... — Ποιὸς ἦταν ; Μᾶς ρώτησε ἄγρια ὁ Καθηγητής. Ἐγὼ πέρω ὕψος ἀθῶας περιστερᾶς, καὶ ὁ διπλάνός μου στάση Παναγίας. Καὶ χωρὶς δισταγμοῦ τοῦ ἀπαντοῦμαι καὶ οἱ δυὸ μὲ ἕνα στόμα. — Δὲν ἔξορμε κύριε καθηγητά.

Ὁ Καθηγητής πῆγε στὰ τελευταῖα θρανία καὶ ρωτοῦσε ποιὸς ἦταν. Τὴν ἴδια ὁμως ἀπάντησε ἔλαβε καὶ ἀπ' ἐκεῖ.

Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατὰ ὥστε γιὰ μιὰ στιγμή νόμισα πὼς θὰ σπάσῃ.

Ὁ Καθηγητής τσάκωσε κάποιον ἀπὸ τὸ αὐτὸ καὶ τὸν ὠδήγησε στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου Γυμνασιάρχου στὸ τέλος τοῦ μαθήματος.

Τὸ καὶ μὲν τοῦ παιδι ἐφώναζε ἀπελπισμένα, ἀφῆστε με, κύριε Καθηγητά, σᾶς λέω τὴν ἀλήθεια δὲν ἤμουν ἐγώ.

Ὁ διπλάνός μου μοῦ λέει.

— Ἄντε τὴν γλυτώσαμε.

Ἐγὼ ὁμως δὲν κρατήθηκα ἄλλο καὶ εἶπα σταθερά.

— Ἀφῆστε τον, κύριε καθηγητά, δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ αἴτιος.

— Ἀμὲ ποιὸς ἦταν ; ξαναρώτησε αὐστηρά.

ΣΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ

Μιὰ χαρούμενη νότα καὶ μαζί καὶ μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξὴ εἶναι ἡ σχολικὴ ἐκδρομὴ...

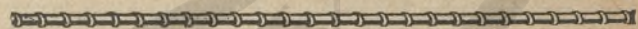
Τὸ τραγούδι τῶν κυμάτων τὸ ἀδιάκοπο μὰ τόσο γλυκὸ χλίσβ... χλίσβ... τὰ βράχια τ' ἄφωνα, τὰ γαλάζια βᾶθη τοῦ ὀρίζοντα, ποὺ ξυπνοὺν νοσταλγικὴ διάθεση μέσα μας, ἡ γαλήνη τῆς φύσεως, εἶναι ἀνάπαυλα γιὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα...

Ξανάρχονται στὸ νοῦ κι' ἄλλες ἐκδρομὲς μὲ διαφορετικὸ σκηνικό, ἀλλὰ μὲ παρόμοιες σκέψεις. Κι' ὁμως κάθε φορά, ὕστερα ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέρασε, καὶ ἔχει ἀλλάξει τὴν ψυχὴ μας. Πάντοτε ὁμως αἰσθανόμαστε σ' αὐτὸ τὸ γνήσιο, ἀνεπιτήδευτο περιβάλλον, ποὺ εἶναι ὅπως τὸ ἔπλασε ὁ Θεός, τὸ ἀνόθευτο ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια, βαθειὰ καὶ ἀπόλυτα τὴ χαρὰ τῆς φύσεως. Γενόμαστε παιδιὰ καὶ νοιώθουμε ζωηρὴ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ παιγνιδιοῦ, τοῦ αὐθόρμου τοῦ γέλιου σὰν νὰ θέλωμε ν' ἀποτινάξωμε τὸν χρονο ποὺ πέρασε κι' ἄφησε τὰ ἴχνη του σ' ὀλόκληρη τὴν ὑπαρξί μας... Κι' ὕστερα ἀπ' τὴν παιδιὰστικὴν μικροχαρὲς, ὅπου ἀφίνομε νὰ ξεχειλίσουν ἐλεύθερα συναισθήματα κρυμμένα, ἔρχεται τ' ἀγνάντευμα στὰ γαλανὰ νερά, ποὺ παιγνιδίζουν δὲ εἰς ἡλιαχτίδες, μπροστὰ σὲ μιὰ θάλασσα, ποὺ παίζει, γελᾷ, κοροϊδεύει, θυμώνει...

Ἀναπολῶ τὸ παρελθόν, ὅ,τι χωρὶς γυρισμὸ ἔφυγε κι' ἐγὶνε ἀνάμνησις. ὅ,τι ἀγάπησ', καὶ θυμάμαι πάντα μὲ συγκίνησι, καὶ κάνω ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον, θὰ πραγματοποιηθοῦν ἄραγε; ποιὸς ξέρει... ἡ μοῖρα ἔχει τόσες ἰδιοτροπίες... Ἄλλωστε πολλὲς φορὲς οἱ ἴδιες οἱ ἐπιθυμίαι μου σβύνουν μόνες των καὶ τὴν θέσιν των τὴν παίρνουν ἄλλες. Ἡ σκέψις ὀριμάζει καὶ ποθεῖ διαφορετικὰ πράγματα ποὺ τὰ κανονίζουν κυρίως οἱ περιστάσεις. Πρὶν ἀπὸ χρόνια ἔφθανε ἔνα παιγνιδάκι γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ ἀπειρη χαρὰ, τώρα οὔτε ἕνα ἀξιόλογο δημιουργημὰ μου, οὔτε ὁ στοχασμὸς ὁ βαθὺς μὲ εὐχαριστεῖ τόσο, ὅσο ἡ κούκλα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ... Ἐνα δὲν σφύριγμα... κι' ὅλα διαλύονται... Καὶ παίρνομε τὸ δρόμο γιὰ τὸ γυρισμό, ἐνῶ κι' ἡ ἐκδρομὴ αὐτὴ γίνεται σιγὰ-σιγὰ ἕνα χάδι, μιὰ πνοὴ μέσα στὴς ἀναμνήσεις...

ΜΑΡΙΑ Θ. ΠΡΟΒΙΑ

Τάξις Στ' Γυμνασίου Θηλέων Ρεθύμνης

— Ἐγὼ τοῦ ἀπῆντησα, καὶ ἡ τιμωρία ἀνήκει σὲ μένα, καὶ ὄχι σ' αὐτόν.

Ὁ καθηγητὴς κατάλαβε τὴν εἰλικρίνειάν μου καὶ μοῦ εἶπε :

— Ἐπειδὴ εἶπες τὴν ἀλήθειαν δὲν θὰ σὲ τιμωρήσω, μόνον θὰ μοῦ ὑποσχεθῇς, ὅτι δὲν θὰ τὸ ξανακάνῃς.

— Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι κύριε, ὅτι δὲν θὰ ξαναγίνω αἴτιος τόσης ἀταξίας.

Θὰ τὸ τηρήσω, ὁμως ; Πρέπει νὰ τὸ τηρήσω.

ΕΜΜ. ΙΩΑΝ. ΒΑΣΙΛΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

Τάξις Βα Α. Γ. Α. Χ.

ΙΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ

Ἐνῶ εἶλα τὰ γύρω τὰ ἔχει τυφλώσει· ἡ σκοτεινὴ καὶ σκληρὴ νύχτα κι' ἐνῶ μιὰ νεκρικὴ σιγαλιὰ ἀπλώνεται δλόγυρα, ἐγὼ ἀνύποπτος ἐπισκέπτομαι τὰ μαγευτικὰ παλάτια τοῦ Μορφέως.

Μπαίνω μὲ μερικὸς ἄλλους στοῦ ὀνείρου τῇ θαρκοῦλα καὶ μὲ τῆς φαντασίας τὰ κουπιὰ κινεῖται γιὰ κάποιο μακρυνὸ κι' ἀγνωστο λιμάνι. Μέσα στὸ μαγευτικὸ λόγερμα, ποῦ ὁ περήφανος γυῖος τῆς Δητοῦς κρυβόταν στὸ παρασκήνιο στέλνοντας τὰ τελευταῖα σημερινὰ φιλιὰ του στὴ γῆ, ἡ θάλασσα φεγγαβολοῦσε, ἐνῶ πέρα μακρυνὰ στὸ δάθος τοῦ ἐρίζοντα τὰ μαδιὰ σύννεφα, σὰν ροδοπέταλα τ' Ἀπρίλη, στολίζανε τὸ γαλάζιο φόντο τ' οὐρανοῦ. Οἱ τελευταῖες ἀκτίνες μᾶς χαμογελοῦσαν παιχιδιάρικα σὰν φεγγαβόλες ἐλπίδες γιὰ ἐνὰ ὑπέροχο ἀντίκρυσμα σὲ μιὰ παραμυθεῖναι χώρα... Ἡ μαγεμένη ἀνάσα τοῦ τρελλοῦ μπότη, χαϊδεύει καὶ φουσκώνει τὰ δόλεια πανιά τῆς παιχιδιάρικης θαρκοῦλας μας. Καὶ μέσα στὴν παιδικὴ κι' δλόχαρη ψυχὴ μας πλανιέται μιὰ οὐράνια κι' ἀνείπωτη χαρά, γιὰ τὸ ταξίδι αὐτό. Κι' ἐνῶ ἡ θαρκοῦλα τοῦ ὀνείρου μας, χαρωπὴ ἀρμένιζε χοροπηδώντας μαγευτικά, στὸ μέσον τῆς γαλανῆς θάλασσας—στὰ γαλανὰ κι' δλόλαμπρα παλάτια τοῦ Ποσειδῶνος—διακρίναμε μιὰ ἀχνόφεγγη ὁροσειρά.

Μᾶς θυμίζει ἐνετικὸ τεῖχος καὶ κάστρο. Ὅσο πλησιάζαμε καὶ κυττάζαμε καλύτερα, ἦταν τὰ βουνὰ ποῦ καμμιὰ χώρα στὸν κόσμο δὲν ἔχει! Φάνηκε πιά ξεκάθαρα ὁ ἀσπρομάλλης γερο—Ὀλύμπιος, περήφανος, καμαρωτὸς κι' ἡ ξένοιαστη Πεντέλη, νὰ μᾶς στέλνῃ τὰ μύρια γλυκὰ τῆς χρίσματος ἀπὸ καὶ ψηλά. Ὅλο καὶ πλησιάζαμε. Τὸ φλόγαρο κύμα μᾶς ἐκλεψε τὴ σκέψη καὶ μᾶς ἀνασηκώνει τὸ νοῦ, μέσα στὸν ὁρὸ κάμπο τῆς μαγεύτρας θάλασσας. Τὸ σκάσιμο τ' ἀπρὸς μᾶς χαϊδεύει τὸ νοῦ καὶ μᾶς λικνίζει τὴ σκέψη, ποῦχε τὴν πεζόττητα νὰ ἰδῇ τούτῃ τὴν ἀέναη δουλειὰ τοῦ κύματος. Καὶ εἶδαμε μιὰ δαντελωτὴ ἀκρογιαλιά, ποῦ τὰ κυματάκια ἀπαλοσπάζουν μουρμουρίζοντας στοὺς βράχους, ἐνῶ ὁ ζέφυρος καὶ τὸ ξανθὸ μελτέμι σιγοψυθρίζανε κάποιο χαμένο σκοπὸ. Τὸ γαλάζιο κύμα, κρατώντας στὴν ὑγρὴ του ράχη τὴ σκέψη μας, τὴ φέρνει παιχιδιάρικα κι' ἀνάλαφρα σὲ μακρυνὸς τόπους.

Τὴν ἀποθέτει ἀπαλὰ ἀπ' τὴν πλατεῖα τοῦ ἀγκάλῃ σ' ἕνα ὁμορφο ἀκρογιάλι, τὴν ὥρα ποῦ τὸ κύμα κυτὰ ἤσυχα, χωρὶς τὴ μανιασμένη ἀντάρα τῆς φουρτούνας, καὶ ἀγκαλιάζει μὲ τὸν ὑγρὸ του παφλασμό, τὰ ψημένα ἀπ' τὴν ἀλμύρα βράχια, τὰ χλιοτρόπια ἀκρογιάλια. Προχωρήσαμε κι' εἶδαμε νὰ μᾶς σκεπάζῃ ἕνας δλογάλινος γελαστὸς οὐρανός. Ἐνας οὐρανός ποῦ μόνο μιὰ ἑλλάδα τὸν ἔχει. Καὶ ψηλὰ στεκόταν ἐπιβλητικὸς ὁ βράχος ὁ ἱερός τῆς Ἀκροπόλεως. Στὰ αὐτιά μας κάτι ἀκούσαν. ἦταν σὰν ἕνας ψίθυρος ἀπὸ τὴ μυστικὴ καὶ γλυκόφωνη λύρα τοῦ Ἀπόλλωνα, ποῦ ξανὰ ζωντανεμένη ἀπ' τὶς Καρυάτιδες στὸ Ἐριχθεῖο, ὕμνοῦσε τὴ χώρα τῶν θεῶν καὶ τὴ μητέρα τῶν ἡρώων. Παραπέρα ὑψώνετε ἕνα παλάτι, γεμάτο μεγαλοπρέ-

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

—Κάθε χρόνο, τὸ Φθινόπωρο, συλλέγονται σαράντα χιλιάδες στατῆρες ξηρὰ φύλλα ἀπὸ τοὺς Παρισινοὺς δρόμους;

—Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέταση μιᾶς μόνον τρίχας μπορεῖ νὰ φανερώσῃ τὴ φυλὴ, τὸ φύλο, τὴν ἡλικία, τὸ βάρος, καὶ πιθανὸν τὸ χροῖμα τῶν ματιῶν τοῦ κατόχου τῆς;

—Τὰ πνεύματα καὶ οἱ τόνοι τῶν λέξεων χρησιμοποιήθησαν πρώτη φορὰ ἀπὸ τοὺς Ἀλεξανδρινούς φιλόλογους;

—Ἐνας οὐρανοξύστης, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ γραφεῖα στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, μπορεῖ νὰ περιλάβῃ 15.000 ὑταλλήλους καὶ 50.000 ἐπισκέπτες, κι' ἔτι τὰ ἀνσάνσερ του μποροῦν νὰ μεταφέρουν 2.000 πρόσωπα κάθε 10 λεπτά;

—Τὸ πρῶτο φαρμακεῖο τῆς Εὐρώπης ἰδρύθηκε στὸ Σαλέρμο τὸν 19ον αἰῶνα;

—Τὸ τεχνητὸ ρουμπίν παρῖγεται ἀπὸ ὀξεῖδιο τοῦ χρωμίου ποῦ ἐμποτίζεται μέσα σὲ μιὰ διάλυσι καθαροῦ ἀλουμινίου;

—Οἱ περισσότερες ἐκρηκτικὲς ὕλες ἀποδίδουν πολὺ μικρὴ ποσότητα θερμότητος. Ἡ πυρίτις π. χ. ἀποδίδει θερμότητα δεκάκις μικρότερη ἀπὸ ἀνθρακίτη ἱσοῦ βάρους.

—Οἱ κινεζοὶ πιστεύουν ὅτι ὁ πίθηκος εἶνε ἕνα εἶδος ἀνθρώπου ποῦ ξέπεσε στὴν κατάστασι τοῦ ζῶου, συνεπεία τῶν ἀμαρτημάτων του;

ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ζβ Γυμν. Βάμου

πεια, φῶς, γαλήνη, ὁμορφιά, αἴγλη. Τὸ ἰνδαλμά μας. Ὁ Παρθενώνας! Ὅλα τοὺς λὲς καὶ εἶναι διαμάντι. Μέσα, σ' αὐτὴ τὴ θεία εὐτυχία ποῦ εὐρισκόμην καὶ ἐνῶ ἀπελάμβανα τὰ πλούσια δῶρα τοῦ Μορφέως—τοῦ ἐνδόξου θεοῦ τῶν ὀνείρων—ἐλέπω ξαφνικὰ δοῦ νεαροὺς. Ὁ ἕνας ἦταν ντυμένος δλόλεια κι' ὁ ἄλλος θυσιμένος στὰ γαλάζια πέπλα.

—Ἐμένα μὲ λένε Ὀνειρο, μοῦ λέει ὁ λευκαντμένος. Μὲ τὸν σύντροφό μου ἀπ' ἐδῶ τὸν Ὑπνο ἀποφασίσαμε νὰ σὲ παρακινήσωμε νὰ γράψῃς κάτι, ποῦ πέρασε μπροστὰ στὰ μάτια σου πρὶν, στὶς σελίδες τῆς ἱστορίας. Τώρα ὅμως τὰ εἶδες στὴν πραγματικότητα. Τὰ εἶδες ὅλα αὐτὰ ξανὰ ζωντανεμένα καὶ δὲν θὰ δυσκολευτῇς καθόλου νὰ γράψῃς γι' αὐτὰ μιὰ ἐκθεση.

—Ναί, ναί, τοὺς ἀπάντησα. Μόνο φέρτε με γρήγορα στὴ γῆ νὰ προλάβω νὰ γράψω αὐτὴ τὴν ἐκθεση. Μιὰ πρόσχαρη θαρκοῦλα πάλι, ἀπ' τὸ στόλο τοῦ Ὀνείρου, μ' ἔφερε ἐδῶ κι' ἐγραψα αὐτὰ ποῦ ἐδιαβάσατε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ

Τάξις ΣΤ' Γυμνάσιον Νεαπόλεως

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ. Τὴν προτερασμένη Κυριακή γίνηκε συγκέντρωση τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων στὴν αἴθουσα «Χρυσαστόμου». Μίλησε πολὺ παραστατικὰ καὶ μὲ ἕνα ἀνώτερο ἐθνικὸ καὶ Χρῆστιανικὸ παλμὸ ὁ Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς Μέσης Παιδείας Κρήτης κ. Μπαλαγιάννης. Ἀπὸ τὴν ὥραία αὐτὴ ὁμιλία βγήκε τὸ συμπέρασμα γιὰ τὸ μεγάλο ρόλο ποὺ παίζει ἡ οἰκογένεια στὴ μόρφωση καὶ στὸ χαρακτῆρα τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ τὴ συμβολὴ τῆς καὶ τῆ συμπαράστασής τῆς στὸ δύσκολο τοῦ σχολείου ἔργο τῆς ἐθνικῆς, χριστιανικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀγωγῆς. — Ὁ σύλλογος γονέων καὶ κηδεμόνων τοῦ Νομοῦ Χανίων εἶναι ἀξιόπαινος γιὰ τὴν πλούσια δράση του καὶ τὴν ἀγρυπνὴ παρακολούθησίν του ὅλων τῶν ζητημάτων ποὺ ἐνδιαφέρουν τὸν νέον καὶ τὴν νέαν εἰς τὴν σχολικὴν καὶ ἐξωσχολικὴν τῶν ζωὴν. — Ὁ ἐξοχώτατος ὑπουργὸς κ. Κωνινάκης, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Χανίων, αἱ θρησκευτικαί, ἐκπαιδευτικαί, δικαστικαὶ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως μας παρακολουθοῦν καὶ ὑποστηρίζουν μὲ ἐνδιαφέρον τὴν ὅλη κίνησιν.

ΜΑΘΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ. — Τὴν Κυριακὴν ποὺ πέρασε δόθηκε μιὰ ἐπὶκαιρὴ καὶ πετυχημένη διάλεξις γιὰ τὰ ἰδανικά καὶ ὄνειρα τῆς μαθητικῆς νεολαίας ἀπὸ τὸν μαθητὴ τῆς Η΄ τάξεως Κλασσ. τοῦ Α΄ Γυμνασίου Ἀρρένων, Σαμιωτάκη Ἰάκωβο. Συγχαίρομε μὲ ὅλη μας τὴν καρδίαν τὸν τολμηρὸ καὶ μελετηρὸ ὁμιλητὴ ὅπως καὶ τὸ ἀδελφικὸ μας καὶ καθ' ὅλα ἀξιέπαινο Α΄ Γυμνάσιο γιὰ τὴν πρωτοβουλία του τῆς καθιερώσεως τῶν μαθητικῶν διαλέξεων στὴν πόλιν μας. Ἡ πνευματικὴ αὐτὴ μαθητικὴ κίνησις δὲν πρέπει νὰ σταματήσῃ.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ ΜΑΘΗΤ. ΕΚΠΟΜΠΑΙ. — Μὲ ἐπιτυχία ἐξαιρετικὴ συνεχίζονται καθε Πέμπτη αἱ ραδιοφ. ἐκπομπαί, τῶν μαθητῶν Μέσης Ἐκπαίδευσως, μὲ πλούσια εὐθύμια, διασκεδαστικὰ καὶ μορφω-

τικὰ προγράμματα. Συνιστοῦμε σὲ ὅλους τοὺς μαθητὰς καὶ μαθήτριες νὰ παρακολουθοῦν τὶς ἐκπομπὰς αὐτὰς μὲ ἐνδιαφέρον καὶ περιφάνεια γιὰ τὴν μαθητικὴν πρόοδο. Ἀπὸ τὴ στήλῃ αὐτὴ δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ συγχαροῦμε ὅλους τοὺς φροντίζοντες γιὰ τὴν μαθητικὴν κίνησιν σὲ ὅλα τὰ Γυμνάσια τῆς Κρήτης.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Ἐπαναλαμβάνομε καὶ στὸ σημερινὸ τεῦχος τοὺς ὅρους γιὰ τὸ νέο μας διαγωνισμό. Ἡ «Μαθ. Ἠχώ» προκηρύσσει διαγωνισμό γιὰ τὴ συγγραφὴ ἑνὸς ἐμμέτρου μαθητικοῦ ὕμνου. Καλεῖ ὅλους τοὺς μαθητὰς καὶ μαθήτριες τῆς Κρήτης νὰ λάβωσι μέρος. Θὰ ληφθοῦν κυρίως ὑπ' ὄψιν α) ἡ συντομία β) ἡ παραστατικότητα γ) τὸ μέτρο.

Ὁ καλύτερος θὰ τονισθῇ ἀπὸ εἰδικούς μουσικούς, ὁ β' καὶ γ' θὰ δημοσιευθοῦν. Περιμένομε τὸ ταχύτερον τὶς ἀπαντήσεις σας, θὰ δοθοῦν καὶ δῶρα.

ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ. «Ἡ Μαθ. Ἠχώ» δηλώνει μιὰ γιὰ πάντα, (ἐπειδὴ ἀπὸ μερικὰ Γυμνάσια ἀκουστήκανε λίγα παράπονα), ὅτι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της ἦτο καὶ θὰ ἐξακολουθεῖ πάντα νὰ εἶναι ἕνα Παγκρήτιο μαθητικὸ περιοδικό. Δὲν ἀνῆκει σὲ κανένα Γυμνάσιο οὔτε μεροληπτεῖ στὴ δημοσίευσιν τῆς ὕλης, οὔτε κάνει διακρίσεις, ὅπως εὐκόλα μπορεῖ νὰ τὸ διαπιστώσῃ ὅποιος τὴ διαβάξῃ συνεχῶς. Θὰ πρόσεξαν οἱ ἀναγνώστες μας ὅτι οὔτε ὀνόματα ἐκδοτῶν καὶ ἐπιτροπῆς ἀναφέρομε οὔτε καὶ γιὰ κανένα Γυμνάσιο ξεχωριστὰ γράψαμε. Τὸ περιοδικὸ διευθύνεται ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἐπιτροπὴ ἀπὸ μαθητὰς καὶ μαθήτριες ὅλων τῶν Γυμνασίων τῆς Κρήτης, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων μᾶς ἔδωσαν οἱ κ. κ. Γυμνασιάρχαι ὅταν στὴν ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους τοὺς ἐγράψαμε σχετικῶς.

Αὐτοὶ ἀποτελοῦν καὶ τοὺς ἀνταποκριτὰς μας εἰς τὰ διάφορα Γυμνάσια καὶ μὲ τοὺς ὁποίους βρισκόμαστε σὲ συνεχῇ ἐπαφὴ δι' ἀλληλογραφίας τὰς γνώμας καὶ ὑποδεί-

Εἶδα χθὲς στὸ ὄνειρό μου — Θεέ μου κι' ἄς βγῇ ἀληθινὸ — πὼς εὐρισκόμεν σὲ μιὰ χώρα σ' ἕνα βασιλεῖο μακρινό.

Καὶ κεῖ τὸν θρόνον εἶχε στήσῃ μιὰ ξανθομάλλα ξακουστή. Χαρὰ τὴν ἐφωανάξαν ὅλοι καὶ ὅλοι ἦταν γελαστοί.

Στὸν κόσμον φθόνος δὲν ὑπῆρχε μὰ οὔτε καὶ μῖσος νὰ τοὺς κρίνει παντοῦ 'βλεπα καὶ συμβαδίζαν Ὀμόνοια, Ἀγάπη καὶ Εἰρήνη.

Γι' αὐτὸ ἐπάνω ἀπὸ τὴ χώρα μι' αὔρα φυσοῦσε ἀπαλὰ — μιὰ αὔρα ποῦταν ἡ Εὐτυχία — σοὺ πλημμυροῦσε τὴν καρδιά.

Μὰ νὰ ξάφνου ἐξόπνησα.... Πάει... τὸ πῆρε ἕνα κῆμα τὸ ὄνειρο καὶ ἔσβυσε.... Πόσο λυπήθηκα. Τί κρίμα!...

ΤΣΙΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Ζη Πρακτικοῦ.

III ΕΛΛΗΝ

Σὺ μόνη βρέθηκες ἐλὴνὰ μὲς στῆς βροχῆς στήν καταχνιά νὰ μὲ φιλοξενήσῃς καὶ μὲς στὴν τόση μοναξιά ποὺ δὲν ἀκοῦς φωνὴ καμμιὰ ἐσὺ νὰ μοῦ μιλήσῃς.

Σ' εὐχαριστῶ καλὸ δευδρί ποὺ μὲς τοῦ φόβου τῆ φωνῇ τὴν εὐλογία σου ἀπλώνεις καὶ δίνεις θάρρος καὶ σκεπή, μὰ πάλι μένεις μοναχὴ κι' ἀκοῦς τὸ χελιδόνι.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΙΩΑΝ. ΚΟΥΡΙΝΟΣ
Γυμνάσιο Ἀγίου Νικολάου Κρήτης.

Ξεῖς τῶν ὁποίων πάντοτε λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν καὶ δὲν παύομε νὰ τοὺς θεωροῦμε συνεργάτες, συνεχδότες καὶ συνυπεύθυνους γιὰ τὸ περιοδικὸ στὸ Γυμνάσιόν τους. Μερικὰ Γυμνάσια ποὺ δὲν μᾶς ἔστειλαν ἀκόμη τοὺς ἀνταποκριτὰς των νὰ φροντίσουν νὰ μᾶς στείλουν, διότι θέλομε νὰ δημοσιεύσωμε τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν μελῶν ἀπὸ ὅλα τὰ Γυμνάσια τῆς Κρήτης, τῆς μεγάλῃς Παγκρητίου Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐκδίδει μὲ τόση ἐπιτυχία τὸ μοναδικὸ καὶ πρωτότυπο στὸ εἶδος τοῦ μαθητικοῦ περιοδικό.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Παπαδόκη Βασίλ. Η' Κλ. Γυμν. Ρεθύμνης.

Σὲ εὐχαριστοῦμε πολύ. Ἀπὸ τὸ ἀδελφικὸ μας Γυμνάσιο Ρεθύμνης περιμένουμε πολλές συνεργασίες καὶ διαλεκτὰ λογοτεχνήματα. Ἀπ' ὅσα ξέρομε, τὸ Ρέθυμνο κατέχει τὰ πρωτεῖα στὰ γράμματα. Πρέπει νὰ τὸ ἀποδείξετε, φροντίσετε γιὰ τὸν διπλασιασμὸ τῆς κυκλοφορίας τοῦ περιοδικοῦ στὸ Γυμνάσιό σας γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ἀξήσωμε τίς σελίδες. «Ἡ Κρήτη» θὰ δημοσιευθῇ.

Τσίαν Κ Ζ' Πρ.

Ἐγκρίνεται.

Καλεμοίρακη Γεωρ. Ζα Κλ. ΓΘΧ.

Ἐγκρίνεται.

Ἀλυσσάκη Εμμ. Δα Β.Γ.Χ.

Ἐγκρίνεται.

Κουζιάκη Κωνσταντ. Δα Β.Γ.Χ.

Τὰ ἀνέκδοτα χωρὶς ἐνδιαφέρον. Βρὲς ἄλλα παιδικά.

Μαχιδιστάκη

Ὁχι ἐπίκαιρα.

Κοτσολάκη Θέμιν Τάξ. Δ' ΓΘΧ.

Πολύμνια ΓΘΧ.

Καλὸ. Γιατὶ μᾶς γράφεις μὲ ψευδώνυμο:

Γιρέκ Μαιρη Ζβ Κλ. ΓΘΧ.

Τὸ θέμα καλὸ. Θὰ ταίριαζε γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ γράφεις. Στείλε μας ἄλλο θέμα.

Κουρνιδάκη Τάκη Ζβ Πρ.

Τὸ στρατιωτικὸ ἀνέκδοτο πολὺ γνωστό. Τὰ ἄλλα καλὰ.

Σκερδαλάκη Εμμ Η' τάξ. Γυμν. Πόμπιας.

Χαρήκαμε πολὺ γιὰ τὸ φιλικὸ σου γράμμα. Οἱ πληροφορίες πολὺτιμες. Τὰ θεμά μας συγχαρητήρια γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ Γυμνασίου σας. Περιμένουμε συνεργασία σας καὶ πλατεῖα κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ.

Βασιλιντωνάκη Εμμ. Δα Α'ΓΧ.

Καλὸ καὶ διδακτικὸ. Θὰ δημοσιευθῇ ἀφοῦ τὸ διορθώσωμε, ἔχει πολλὰ σφάλματα ὁρθογραφικὰ καὶ διατυπώσεως.

Μανουσάκη Νικ. Η' τάξ. Γυμν. Παλαιχώρας

Ἀγαπητέ μας συνεργάτη καὶ ανταποκριτὴ σὲ εὐχαριστοῦμε πολὺ διότι ἔχεις τὸ θάρρος νὰ μᾶς πῆς τὴν γνώμην σου καὶ νὰ διατυπώσῃς τὸ πυράγονό σου. Σοῦ λέμε ὅμως μὲ τὴ σειρά μας ὅτι ἐμεῖς δὲν κάνομε καμμιά διάκριση καὶ ὅτι τὸ ἴδιο κρίνομε ὅλες τίς συνε-

ργασίες. Ἀπὸ τὸ τόσο πρόθυμο καὶ προοδευτικὸ Γυμνάσιό σας περιμένουμε ἐκλεκτὲς συνεργασίες. Τὸ περιοδικὸ ἀνῆκε σὲ ὅλα τὰ Γυμνάσια τῆς Κρήτης καὶ ὅλοι πρέπει νὰ τὸ ἀγαπήσουν καὶ νὰ τὸ ὑποστηρίξουν.

Χειλαδάκη Τιτίκα Δδ. ΓΘΧ.

Ἐγκρίνεται.

Φθυνακή Γεώργ. Δβ Β.Γ.Χ.

Πρόχειρα γραμμένο.

Ζαβάρη Μαρία Σμ Γυμν. Νεαπόλεως.

Σὲ εὐχαριστοῦμε. Τὰ ἀνέκδοτα καλὰ.

Σμπυράκη Ζγ. Πρ.

Ἐγκρίνεται.

Πρεβιά Μαρία Στ. Γ. Θηλ. Ρεθύμνης.

Ἡ πραγματικὰ ὠραία καὶ συγκινητικὴ συνεργασία σου δημοσιεύεται. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸν πλούσιο καλλιτεχνικὸ σου κόσμον. Τὸ Γυμνάσιό σας πρέπει νὰ μᾶς δώσῃ πολλὰς ἀκόμη ἐκλεκτὰς καὶ πρωτοτύπους συνεργασίας. Σᾶς ἐπαινοῦμε γιὰ τὴν πρόοδό σας καὶ συγχαίρομε τοὺς καλοὺς καθηγητὰς σας.

Φρενιμάκη Κρίτη Γαλλ. Σχολ. ἢ Ἐγκρίνεται.

Κεουκυράκη Εμμ. Η' Γυμν. Βάμου.

Καλὰ τὰ ἀνέκδοτα. Τὰ ἄλλα θέλουν διόρθωμα.

Κεουκυράκη Ἰωάννα Ηα Γ'ΘΧ.

«ὁ τυφλὸς» θὰ δημοσιευθῇ.

Σιμινελάκη Ἰωάν. Γυμν. Νεαπόλεως.

Σὲ εὐχαριστοῦμε πολὺ διὰ τὰ παινετικά λόγια σου. Ἰκανοποιεῖ ὅλο τὸ μαθητικὸ κόσμον ἡ ἐκδοσις ἐνὸς δικοῦ του περιοδικοῦ. Αὐτὸ μᾶς δίνει δύναμι καὶ δὲν λογαριάζομε θυσίες γιὰ τὴν βελτίωσή του.

Φουντουλάκη Νικολ. Ζ β. Γυμν. Βάμου.

Καλὰ.

Ζερβάκη Μαρία Στ, Γυμν. Νεαπόλεως.

Τὸ Κρητικὸ νάκλι πολὺ μᾶς ἀρέσει. Γράψε μας ἄλλο προσεκτικώτερον καὶ μὲ ὑπόθεση μαθητικὴ.

Χατζηλιά Ἀννα Ε' Γαλλ. Σχολή.

Πολὺ καλὴ ἡ ἐκθεσί σου. Θὰ δημοσιευθῇ.

Ψυχουντάκη Μαρία Ε β. Γ.Θ.Ρ.

Σὲ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ καλὸ σου γράμμα. Συμφωνοῦμε. Δὲ λογαριάζομε κόπο καὶ ἔξοδα γιὰ νὰ χαρί-

σωμε στὸ μαθητικὸν κόσμον ἓνα δικό του περιοδικόν. Τὸ διηγηματικόν σου θὰ δημοσιευθῇ. Φρόντισε γιὰ τὴν εὐρεία κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ στὴν τάξην σου καὶ στὸ καλὸ σας Γυμνάσιο.

Δασκαλάκη Ζτ Γυμν. Βάμου.

Τὰ γνωρίζετε ὅτι, καλὰ. Τὸ σατιρικὸ ποιηματικὸ ὑστερεῖ στὸ μέτρο καὶ στίχο. Στείλε μας ἄλλο.

Παρθαλάκη Κλεορ. Στ. β Α'Γ.Χ.

Σὲ εὐχαριστοῦμε πολὺ. Στείλε μας ἄλλα ἀνέκδοτα μὲ περισσότερον χιοῦμορ.

Ψυλλάκη Ἀγγελον. Τελειόφ. Ἐκκλ. Σχολῆς.

Τὸ θέμα πολὺ καλὸ καὶ ἐπίκαιρον, θὰ δημοσιευθῇ. Περιμένουμε πλεονεκτήματα ἀπὸ τὴν Σχολὴν σας.

Ὀρνεράκη Νικ. Τελειόφ. Ἐκκλ. Σχολῆς.

Πολὺ καλόν. Θὰ δημοσιευθῇ. Σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὴν πρόοδό σας καὶ τίς σωστὲς κατευθύνσεις ποὺ σᾶς δίνει ἡ καθ' ὅλα ἀξιεπαινος σχολή σας.

Κελεϊδῆν Βασιλείον. Α' Γυμν. Χανίων.

Ἡ μελέτη σου γιὰ τὸ κατηχητικὸ πολὺ καλὴ σὰν θέμα. Ἀναφέρεσαι ὅμως στὴν ἐναρξὴ τῶν κατηχητικῶν. Γράψε μας μιὰ ἔρευνα γιὰ τὰ κατηχητικὰ τῶν Χανίων, γιὰ τὸ ἔργο τους, τὴν ἀξία τους, τὰ ἀποτελέσματά τους καὶ θὰ τὴ δημοσιεύσωμε εὐχαρίστως.

Φουνταράκη Λιλίκα. Ηβ Κλασ. Γ.Θ.Χ.

Ὁ σατιρικὸς καζαμίας καὶ οἱ ἐπίκαιροι στίχοι μᾶς ἀρέσουν πολὺ σὰν θέματα. Ὑστεροῦν στὸ μέτρο καὶ στίχο.

Προσπάθησε καὶ στείλε μας κάτι ἄλλο. Ἐπίκαιρους καλογραμμένους στίχους, τοὺς δημοσιεύομεν εὐχαρίστως, ὅπως καὶ κάθε ἐξυπνὴ μαθητικὴ σάτιρα.

Ἀπαντήσαμε σὲ ὅσα γράμματα λάβαμε μέχρι τῆς 21 Ἰανουαρίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ἀπαντοῦμε εἰς ὅσα γράμματα λάβαμε ἕως τῆς 23 Ἰανουαρίου.

Ὁρθὰς λύσεις τῶν ἀσκήσεων τοῦ ΣΤ' φύλου μᾶς ἔστειλαν οἱ κάτωθι:

Λεδάκης Χρῆστος 65. Φουντουλάκης Νικ. Ζβ' Γυμν. Βάμου 65, 69. Συμμενελάκης Γυμνάσιον Νεαπόλεως 62, 65.

Ὁρθὰς λύσεις τῶν tests οἱ :

Χουρδάκη Φρ. Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως, 2,4,5,6,7. Κατσιαδάκης Γεώργιος Ζ' Γυμν. Βάμου 1,4,5,6,7,10. Ἀλίσσαβάκης Ἐμμ. Δ' Β. Γ. Χ. 1,2,5,7. Παπαδογιάννης Γεώργ. ΣΤ' Γυμν. Βάμου 1,2,4,5,7. Σαριδάκης Γεώργ. Ζβ' Γυμν. Βάμου 1,2,4,5,6. Ζερβάκης Μαρ. ΣΤ' Γυμν. Νεαπόλεως 5,6,7. Παρδαλάκης Κλ. ΣΤβ' Α.Γ.Χ. 3,4,5,6,7. Μπουζάκης Ἰωάν. 2,3,5,8,9. Σταυρουλάκης Εὐάγγ. ΣΤβ' Α.Γ.Χ. 3,5,6,10. Ἀνδρουλάκης Κωνστ. Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως 4,5,6,7,8. Πατρουδάκης Κυρ. Δβ' Β.Γ.Χ. 1,5,6,7. Αἰγινιάκης Κατ. Γαλλικὴ Σχ. Καλογρεῶν 3,8,10. Ἀλίσσαβάκης Ἐμμ. 3,5,8. Χιωτάκης Μιχ. Δβ' Β.Γ.Χ. 1,3,7. Μαυρομιχελάκης Πόπη Γυμν. Θηλ. Χανίων 5,6,7,10. Μπουζάκης Σοφ. Γ' Ε.Ο.Σ.Α. 1,2,3,6,9,10. Λελάκης Χρ. 3,5,6,7,8. Φουντουλάκης Νικ. Ζβ' Γυμν. Βά-

μου 1,5,6,7,10. Συμμενελάκης Γυμ. Νεαπόλεως 2,4,5,7,8. Κοτσολάκης Μιχ. Ηβ' Πρ. 3,4,5,6,8, 0.

Ἐπίσης νέας συνεργασίας μᾶς ἔστειλαν οἱ ἑξῆς :

Μαυρομιχελάκης Πόπη Γ.Θ.Χ. Χιωτάκης Μιχ. Δβ' Β.Γ.Χ. Ἀλίσσαβάκης Ἐμμ. Κατσιαδάκης Γεωρ. Ζα' Γυμν. Βάμου, Λεδάκης Χρῆστος, Χουρδάκη Φρ. Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως. Σταυρουλάκης Μιλτ. Ζγ' Πρ. Σταυρουλάκης Μαρ. Ε.Ο. Σ. Α. Ρουμελιωτάκης Σοφ. Ε.Ο. Σ.Α. Παπαδημητράκης Σμαρ. Ε. Ο. Σ. Α. Σαριδάκης Γεώργ. Ζβ' Γυμν. Βάμου Φουντουλάκης Νικ. Ζβ' Γυμν. Βάμου, Ζερβάκης Μαρ. Στ' Γυμν. Νεαπόλεως. Φθενάκης Γεώργ. Δβ' Β.Γ.Χ. Παρδαλάκης Κλ. ΣΤβ' Α.Γ.Χ. Κατερινάκης Γεωργ. Ηα' Πρ. Τσοντάκης Ἰωάνν. Ηγ' Πρ. Σταυρουλάκης Εὐάγγ. ΣΤβ' Α. Γ. Χ. Γραμματικῆς Ἐμμ. Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως. Διὰ κουλάκης Ἐμμ. ΣΤα' ΒΓΧ. Ἀρτεμιάκης Ἐλευθ. Γα' Β.Γ.Χ. Πατρουδάκης Κυρ. Δβ' Β.Γ.Χ. Παρτακουλάκης Φρ. Στ' β' Β.Γ.Χ. Γαλανάκης Νώντας Ηα' Πρ. Κουκουράκης Ἐμμ. Η' Γυμν. Βάμου, Μαμιδάκης Νικ. Ηβ' Πρ,

ΔΙΑΦΟΡΑ TESTS

1) Τί εἶναι ἐκεῖνο ποῦ εἶναι ἀλαφρώτερο ἀπὸ ἓνα φτερό καὶ ὅμως δὲν τὸ κρατᾷμε περισσότερον ἀπὸ ἓνα λεπτὸ ;

Σταυρουλάκης Εὐάγγ. ΣΤβ' Α.Γ.Χ.

2) Τί τὸ κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ ὀρεοῦ ;

Παροδ'λάκης Κλ. ΣΤβ' Α. Γ. Χ.

3) Εἶμαι ἄγριο θηρίο καὶ πολὺ γνωστὸ σινάμα, ἂν τὸ τρίτο μου ψηφίον ἀφαιρέσης ἐν τῷ ἅμα, θὰ γενῶ τροφὴ δική σου, νόστιμη καὶ τακτική σου.

Παπαδημητράκης Σμ. Ε.Ο.Σ.Α.

4) Ὑγρὸν μὲ ὑγρὸν προστίθεται καὶ γίνεται ἓνα μίγμα. Ποῖα πόλις σχηματίζεται ; δὲν θέλει ἄλλο δείγμα.

Μιχαλαράκης Γεωργ. Ἀπεφ. Γυμν. Ἰερσπέτρας

5) Γράψατε τὴν λέξιν «Νοσοκόμα» μὲ τέσσαρα γράμματα.

Δηνδουλάκης Σταυρ. Γυμν. Σητείας;

6) Μέσ' στοὺς κήπους εὐωδιάζω, στὸ τέλος μου ἓνα γράμμα βάζω, καὶ ὅρος τῆς πατρίδας μας εὐθὺς παρουσιάζω.

Κουκουράκης Ἐμ. Γυμν. Βάμου

7) Νὰ ἀναγνωσθῇ ἐντὸς 3 λεπτῶν ἡ φράσις

sa suel φ sie srm ο αιδοιρεπ ετασσε οου ;

Μορφιάδης Ἐμμ.

Γυμν. Κχατελ. Πεδιάδος

8) Ποῖα πόλις μᾶς λέει νὰ ἱππεύσωμεν ;

Κασσωτάκης Ι.

Η Κλ. Γυμν. Ρεθύμνης

9) Τί ἐγινε τὸ σπαθὶ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ὅταν ἔπεσε στὸν Γρανικὸ ποταμὸ ;

Ρουμελιωτάκης Σοφ. Ε.Ο.Σ.Α.

10) Μὲ τὸ κυνήγι ἂν καὶ ζῶ στοὺς λόγγους δὲν πηγαίνω, ψαράς δὲν εἶμαι μὰ παντοῦ τὰ δίκτυα μου τὰ

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Χτυπᾷ ἡ καμπάνα στὸ χωριὸ κι' ὅλοι στὲ ἀκουσμά της σταυροκοποῦνται εὐλαβικά λὲς καὶ νὰ λένε μυστικά.

Χριστέ μας μᾶς θυμήθηκες καὶ μᾶς φωνάζεις πάλι νᾶρθωμε ὅλοι ποιοὶ κοντὰ μὲς στὴ θεομὴ Σου ἀγκάλῃ.

Χτυπᾷ ἡ καμπάνα ἀπαλὰ τὴν πόρτα τῆς ψυχῆς μας ἵσως ἀνοίξει γιὰ νὰ μιλῇ μιὰ μέρα ὁ Ἀντρωπὴς μας.

Χτύπα λοιπὸν καμπάνα μας καὶ θάρθῃ ἐκεῖνη ἡ μέρα ποὺ θ' ἀκουσθῇ στὰ πέρατα κάποιου Βοσκοῦ φλογέρα.

ΓΕΩΡ. Μ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ
Μαθ. Ἐκκλησ. Σχολῆς.

σταίνω.

Φρκαγεδάκης Ἀντ. Ηγ' Πρ

11) Λύτα μου μὲ τὴν σειρά ἀκουσε τί θὰ σοῦ πῶ, γιὰ νὰ μάθῃς μιὰ χαρὰ ποῖα πόλι σοῦ ζητῶ.

Μαυρομιχελάκης Περ. Γ.Θ.Χ.

12) Τί εἶναι ἐκεῖνο ποῦ ἐνὶ εἶναι δικό σας, οἱ ἄλλοι τὸ χρησιμοποιοῦν περισσότερον ἀπὸ ἑσᾶς ;

Ρουμελιωτάκης Σοφ. Ε.Ο.Σ.Α.

13) Φθόγγος μουσικός τὸ ἔνα, ἄφητος εἶναι τὸ ἄλλο, καὶ τὰ δύο ἐνωμένα δίνουν ποιητὴ μεγάλο.

Κατερινάκης Γεωργ. Ηα' Πρ.

14) Τί ὑπάρχει πάνω ἀπὸ τὸν νόμον ;

Πατρουδάκης Κυρ. Δβ' Β.Γ.Χ.

15) Δύο ἀρχαιολόγοι πῆγαν στὸ ὄρος Σινᾶ γιὰ νὰ κάνουν ἀνασκαφές. Ἀλλὰ κάνοντας αὐτὲς τὲς ἀνασκαφές ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο σκεπάστηκε μὲ χῶμα μέσα στὴν γῆ. Ὁ ἄλλος τότε ἔτρεξε στὸ πιὸ κοντινὸ χωριὸ γιὰ νὰ ζητήσῃ βοήθεια νὰ ξεθάβουν τὸν σύντροφόν του. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμο ποὺ ἔκανε ὥσπου νὰ φθάσῃ στὸ χωριὸ δὲν πρόφθασε νὰ πῇ στοὺς χωρικοὺς παρὰ μονάχα μιὰ λέξι ποὺ μ' αὐτὴ κατάλαβαν οἱ χωρικοὶ τί συνέβαινε καὶ ποῦ ἦταν χωμένος ὁ ἄλλος ἀρχαιολόγος. Ποῖα ἦτο ἡ λέξις ;

Ζερβάκης Μαρ.

ΣΤ' Γυμν. Νεαπόλεως

87) 'Εάν $\alpha \beta = \gamma \delta$ Ν' αποδειχθῇ οἷας $g = 9, 8 \text{ m/sec}^2$
 ὅτι : $(4\alpha + 6\beta) : (5\alpha - 4\beta) = (4\gamma + 6\delta) : (5\gamma - 4\delta)$

Μαθηδῶνης; 'Εμμ. Ηβ' Πρ.
 88) Νὰ λυθῇ ἡ ἐξίσωσις $18X^3 - 39X^2 - 78X + 144 = 0$ γνωστοῦ ὄντος ὅτι αἱ ρίζαι τῆς ἀποτελοῦν γεωμετρικὴ πρόοδον.

Γαλανῆς Νωντ. Ηα' Πρ.
 89) Δύναμις 120 Kgr διευθυνόμενη ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἐφαρμόζεται ἐπὶ μάζης 70 Kgr. Ποία ἡ ἐπιτάχυνσις ; $g = 9, 8 \text{ m/sec}^2$.

Γραμμικῆς 'Εμμ. Ζ' Γυμν. Νεαπέλεως
 90) 'Ο Πύργος τοῦ "Αἰφελ" στηρίζεται ἐπὶ 16 ὑδραυλικῶν πιεστηρίων καὶ ἔχει βάρους 8000 τόνους. Πόση πίεσις πρέπει νὰ ἐξασκηθῇ ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἐμβολέως ἐκάστου πιεστηρίου ἂν ἡ τομὴ τοῦ μεγάλου ἐμβολέως ἐκάστου πιεστηρίου εἶναι 100 εἰς τὴν τομὴν τοῦ μικροῦ ;

Θεοδωρῆς; Γεωργ. Ζα' Πρ.
 91) Νὰ γίνῃ λογιστικὴ διὰ τῶν λογαριθμῶν ἡ παράστασις : $(\eta\mu\alpha\tau\eta\mu\beta\tau\eta\mu\delta\alpha) : (\sigma\upsilon\nu\alpha\tau\sigma\upsilon\nu\beta\alpha\tau\sigma\upsilon\nu\delta\alpha)$.

Ψυχῆς; 'Ιωάνν. Ηγ' Πρ.
 92) Εἰς ἓνα πηγάδιον ὑπάρχει ἓνα κοιλίαν. Τὸ πηγάδιον αὐτὸ ἔχει ὕψος 20 μέτρα. 'Ο κοιλίας τὴν ἡμέραν ἀνέρχεται 5 μέτρα καὶ τὴν νύκτα κατέρχεται 4 μέτρα. Σὲ πόσες ἡμέρες θὰ βγῇ στὴν ἐπιφάνεια;
Φαλαγγῆς; 'Εμ. Δβ' Β' Γ. Χ.

93) «Πάντα ρεῖ». Συμμορφούμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ αἰωνίου τούτου νόμου τὸ ποδήλατον τοῦ Γιάννη ἔσπασε ! Εἶναι ἠναγκασμένος τώρα περὶ νὰ διανύσῃ τὴν ἀπόστασιν «Μοιρῶν—Πόμπιας». Γνωστοῦ ὄντος ὅτι ζυγίζει 85 κιλά ποῖον εἶναι τὸ παραγόμενον ἔργον καὶ με πόσιν θερμότητα ἰσοδυναμεῖ. ('Απόστασις Μοιρῶν—Πόμπιας = 5000 μέτρα).

Σιερδάλκης; 'Εμμ. Γυμ. Πόμπιας.
 94) Σφαῖρα βάλλεται κατακοφύφως πρὸς τὰ ἄνω με $U = 49 \text{ m/sec}$. Μετὰ 3sec ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καθόδου τῆς συναντᾷ τὴν στέγην

οἰκίας. Ζητεῖται τὸ ὕψος τῆς οἰκίας $g = 9, 8 \text{ m/sec}^2$

Γραμμικῆς 'Εμμ. Ζ' Γυμν. Νεαπέλεως

95) Περὶ δοθὲν τετράπλευρον νὰ περιγραφῇ τετράγωνον.

Σταυρουλάκης Μιλτ. Ζγ' Πρ.
 96) Νὰ δειχθῇ ὅτι τὰ ἄκρα μιᾶς διαγωνίου παραλληλογράμμου ἀπέχουν ἰσάκεις ἀπὸ πᾶν ἐπίπεδον Π διερχόμενον διὰ τῆς ἄλλης διαγωνίου του.

Τσοντάκης; 'Ιωάνν. Ηγ' Π.

97) Εἰς πᾶν παραλληλόγραμμον ΑΒΓΔ αἱ ἀποστάσεις ΜΕ, ΜΖ ἐνὸς τυχόντος σημείου μιᾶς τῶν διαγωνίων του ἀπὸ δύο ἐφεξῆς πλευρῶν ἔχουν λόγον ἀντίστροφον τοῦ λόγου τῶν πλευρῶν.

98) 'Επὶ τῶν καθέτων πλευρῶν ὁρθ. τριγώνου ΑΒΓ κατασκευάζομεν τυχόντας παραλληλόγραμμα ΑΒΔΕ, καὶ ΑΓΖΗ. Αἱ εὐθεῖαι ΕΔ

καὶ ΖΗ τέμνονται στὸ Μ. 'Επὶ τῆς ὑποτείνουσας κατασκευάζομεν παραλληλόγραμμον ΒΓΘΙ τοιοῦτον ὥστε ΒΙ = ΜΑ καὶ παράλληλα. Νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο παραλληλόγραμμον εἶναι ἰσοδύναμον πρὸς τὸ ἄθροισμα τῶν δύο ἄλλων.

Χουλιόπουλος; 'Ιωάνν. Ηγ' Πρ.

99) 'Απὸ θέσεως ὕψους 150 m βάλλεται λίθος ὀριζοντίως ὑπὸ ταχύτητα 50 m/sec. Ζητεῖται, μετὰ πόσον χρόνον ὁ λίθος θὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἔδαφος εἰς ποίαν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς κατακορύφου τῆς θέσεως βολῆς θὰ συναντήσῃ τὸ ἔδαφος καὶ πόση ἡ ταχύτης αὐτοῦ διὰ τὴν φθάσῃ εἰς τὸ ἔδαφος ;

100) Νὰ εὐρεθῇ τὸ ἄθροισμα τῶν ὄρων τῆς σειρᾶς.

$1.3.5 + 3.5.7 + 5.7.9 + \dots + (2n-1)(2n+1)(2n+3)$.

Μπουζῆκης Κων. Ηγ' Πρ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS ΤΟΥ 6ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Μέσα εἰς τὸ ἓνα ἀσκήζομεν ἕνα ἄλλο μικρότερον. 2) Δὲν περιέχει χῶμα 3) $1234 + 8765 = 9999$ 4) 'Εδεσσα. 5) Λεωνίδας. 6) Μητροπολίτης. 7) 'Αγίος—Σιγά. 8) 'Αχ—λάδι = ἀχλάδι. 9) 'Η βελόνα. 10) Φά—σόλ—ῖα = φασόλια.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ 6ου ΦΥΛΛΟΥ

72) 'Ο ζητούμενος ἀριθμὸς εἶναι ὁ 120.

73) 'Η διαπλαστικὴ γωνία εἶναι $A = 75^\circ$.

74) Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ὁ ἀριθμὸς τῶν μῆλων ἐδόθη λάθος, εἶναι 80 καὶ ὄχι 30 καὶ ἄρα ἔκαστον καλὰ ἄρχικῶς θὰ εἶχε : $\alpha = 130, \beta = 70, \gamma = 40$ μῆλα.

75) 'Αν θέσω ὅπου $\alpha = -\beta - \gamma$ προκύπτει ἀμέσως ὅτι $\alpha (α\beta) (α\gamma) = \beta (\beta\alpha) (\gamma\beta) = \gamma (\alpha\gamma) (\beta\gamma)$ ὁ.ε.δ.

76) Φέρω τὴν διάμετρον ΓΖ τοῦ μικρότερου κύκλου καὶ εἰς τὸ Κ ὕψὸς κάθετον ἐπ' αὐτὴν ἥτις τέμνει τὴν ἐξωτερικὴν εἰς Α. 'Η προέκτασις τῆς ΑΓ' εἶναι ἡ ζητούμενη χορδὴ.

77) 'Η σύστασις τοῦ ἀρχικοῦ μίγματος εἶναι 5,46 l co καὶ 12,54 l co2

78) 'Ο γ. Τ εἶναι τὸ ἡμικύκλιον ποὺ γράφεται με διάμετρον ΑΔ = ΑΒ καὶ κάθετον ἐπ' αὐτὴν εἰς τὸ σημεῖον Α.

79) 'Ορίζομεν τὸ ἐξωτερικὸν κέντρον ὁμοιότητος Σ τῶν Α καὶ Β καὶ φέρω τὴν ΓΣ καὶ γράφομεν τὴν περιφέρειαν ἥτις διέρχεται ἀπὸ τὰ σημεῖα Γ, Ε, Ζ (ὅπου ΖΕ ἡ ἐξωτερικὴ ἐφαπτομένη τῶν Α καὶ Β). Ταύτη τέμνει τὴν ΓΣ εἰς Δ. 'Η περιφέρεια ἥτις διέρχεται ἀπὸ τὰ Γ, Δ καὶ ἐφάπτεται μιᾶς τῶν δοθεισῶν εἶναι ἡ ζητούμενη.

80) 'Η ἰσχύς τοῦ βραστήρος εἶναι 1670 Watt.

81) 'Εκ τοῦ Ε φέρω παράλληλον πρὸς τὴν ΒΓ = α καὶ ἐπ' αὐτῆς ὀρίζω τμήμα ΕΖ = α. Φέρω καὶ τὴν ΔΖ καὶ με χορδὴν ταύτην γράφω κυκλικὸν τμήμα τὸ ὁποῖον δέχεται γωνίαν ΔΒΖ = Α. Τὸ ὁποῖον τέμνει τὴν Χ εἰς Β. Εὐκόλως κατόπιν κατασκευάζεται τὸ ζητούμενον.

82) 'Η ἀπόστασις εἶναι 126 Km.

83) Αἱ ἡλικίαι εἶναι 20 καὶ 44.